

MARŠAL TITO JE GOVORIL JESENISKIM KOVINARJEM

Naše ljudstvo noče ničesar drugega kot mir, da bi se moglo v miru mirno razvijati

Jesenice, 20. avg.

Danes, ob 9.15 je prispel na Jesenice maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito v spremstvu notranjega ministra zvezne vlade generallajtnanta Aleksandra Rankoviča, ministra za rudarstvo zvezne vlade inž. Bane Andrejeva, general-majorja Ljubodraga Djuriča, predsednika vlade Ljudske republike Slovenije Mihe Marinka, podpredsednika dr. Marjana Breclja, ministra za industrijo Franca Leskoška, ministra za notranje zadeve Borisa Kraigherja, članice IO OF Lidije Sentjurčeve ter drugih.

Ko se je maršal Tito pripeljal na Jesenice, ki so bile vse okrašene z zastavami, cvetjem in zelenjem, ga je na ulicah že čakala ogromna množica ljudi z Jesenic in okolice in ga pozdravljala z viharim, dolgotrajnim vzklikanjem in ploskanjem. — Zlasti mnogo ljudi se je zbralo pred vhodom v tovarno, kjer je maršala Tita, ko je stopil iz svojega avtomobila, pozdravil v imenu jeseniškega prebivalstva tovariš Andrej Bohinc z naslednjimi besedami:

»Tovariš maršal!

V imenu prebivalstva jeseniškega okraja se Vam zahvaljujem za današnji obisk z iskreno željo, da bi Vam bilo bivanje med nami čim prijetnejše. Obenem pa Vam zagotavljam, da bomo storili vse za utrditev enotnosti Ljudske fronte, za utrditev bratstva in edinstva naših narodov. Vaše besede so napolnile za dejanje in obljubljam Vam, da bomo vse svoje sile posvetili obnovi naše domovine, v smislu Vaše novoletne poslanice za okrepitev in dvig našega gospodarstva, zavedajoč se, da s tem raste tudi obrambna moč naše države.

Tovariš maršal! Mi smj z Vami — z Vami, ter se bomo borili, dokler ne bodo vsi naši bratje vključeni v FLRJ

Govor maršala Tita jeseniškim kovinarjem

Tovariši in tovarišice!

Dovolite mi, da vas s tega mesta najpristrajše pozdravim. Izredno sem srečen, da sem danes prišel med vas ter da sem mogel videti vašo tovarno, ki ne pomeni samo za Slovenijo, marveč za vso Jugoslavijo dragocen kapital v obnovi naše dežele. Vam, tovariši in tovarišice, delavci in delavke te tovarne, se zahvaljujem, ker ste takoj po vojni vložili vse svoje sile za obnovo svoje tovarne, da bi pričeli izdelovati to, kar je potrebno naši porušeni deželi. V preteklem poldrugem letu, odkar po vojni zopet delate v svoji tovarni, ste napravili neprecenljivo uslugo naši deželi. Mi nimamo tako velikih tovarn, kakršna je vaša, razen še ene slične v Zenici. Mislite si, kako bi bilo, da ne bi imeli te tovarne, da ne bi imeli vas, zavednih kvalificiranih delavcev, vas, ki ste vložili vse svoje sile, da bi obnovili svojo deželo.

Pri nas se ves delavski razred trudi, da da vse od sebe, da bi mogel čimprej zgraditi vse, kar je porušeno, da bi čimprej mogel ustvariti to in še več, kar smo imeli pred vojno. Delavci vsepovsod delajo in mnogi med njimi delajo udarniško. Eno od prvih mest zavzimate vi, tovariši in tovarišice, delavci na Jesenicah. Kaj pomeni delati udarniško? Udarniško delati pomeni, ustvarjati čim več izdelkov, da bi mogli izkriti naše potrebe, da bi mogli izgraditi našo deželo. Udarniško delati pomeni, ustvarjati čim več izdelkov in istočasno zniževati proizvodne stroške; pomeni, omogočiti najširšim slojem naše dežele, da morejo po najnižjih cenah dobiti to, kar jim je potrebno. Udarniško delati pomeni zmanjšati razliko v ceni med industrijskimi izdelki in kmetijskimi pridelki, ki je bila takoj po vojni. Istočasno pa pomeni, približati se še bolj kmetu in okrepiti bratstvo in enotnost, kar je ena od osnov naše nove Jugoslavije. Udarniško delati pomeni, ustvarjati boljše pogoje življenja ne samo za delavski razred, temveč za vse sloje delovnega ljudstva naše dežele.

Razlika med preteklostjo in sedanjostjo pri nas je v tem, da je nekoč delavski razred delal v tovarni, gledajoč z mrzljavo na stroje, poleg katerih je stal. Zakaj? Zato, ker se je zavedal, da bo kapitalistični način proizvodnje, ko bo izdelal dovolj izdelkov, vrge delavce iz tovarne in jih pustil brez kruha; zaradi tega je delavec smatral stroj za svojega sovražnika. Nekeč ste imeli takšen absurd, da je izobilje izdelkov pomenilo nesrečo za delavski razred. Ko je bilo izdelano mnogo sredstev za življenje,

in dokler ne bodo uničeni zadnji ostanki fašizma in agresije. Dobrodošli, tovariš maršal!

V imenu jeseniških kovinarjev je nato pozdravil tovariša maršala kovinar-udarnik tovariš Ulčar Alojz, ki je rekel v svojem pozdravu:

»Tovariš maršal! V imenu jeseniških kovinarjev Vas najiskreneje pozdravljam in želim dobrodošlico. Prosim Vas, da nas obiščete pri našem delu in Vam zagotavljam, da bomo storili vse za obnovo domovine!»

Ko so bili tovarišu maršalu predstavljeni vsi vodilni funkcionarji jeseniških železarn ter zastopniki jeseniškega delavstva, je maršal Tito odšel v tovarno ter si ogledal vse obrate.

V prisotnosti maršala Tita je kovinar-udarnik Vurnik Janez prižgal plavž, ki so ga udarniško obnovili jeseniški kovinarji. Ta plavž med okupacijo ni delal in ga okupatorji, čeprav so zelo potrebovali jeseniško železo, niso mogli spraviti v obrat.

V vseh oddelkih tovarne, kjer je delo neprekinjeno teklo naprej, so delavci z vzklikanjem »Živel maršal Tito!« in s ploskanjem pozdravljali svojega voditelja. Minister za industrijo VLRS tov. Franc Leskošek je maršalu Tita tolmačil vse metode proizvodnje in doseganje uspehe.

Gostje so si ogledali tudi razstavo vseh izdelkov, ki jih proizvajajo v jeseniških železarnah. Po končanem obisku v tovarni je maršal Tito s svojim spremstvom odšel v Delavsko kazino. Ves ta čas je na ulicah ogromna množica ljudi navdušeno pozdravljala maršala Tita in manifestirala za bratstvo in enotnost naših narodov ter za priključitev Trsta in Julijske krajine k FLRJ.

Navdušenje množic je doseglo vrhunec, ko se je maršal Tito pojavil na oknu Delavske kazine, kjer je imel naslednji govor:

tedaj je delavski razred ostal brez sredstev, ker je ostal brez posla. Toda danes je povsem drugače. Danes je ravno nasprotno. Čim več dela, čim več proizvajajo, tem boljše pogoje življenja ustvarjajo za sebe in vse ostale državljane naše dežele. (Dolgotrajno vzklikanje: »Živel delavski razred Jugoslavije! Živele delovno ljudstvo!«) Vidite, tovariši in tovarišice, v tem je razlika. V novi Federativni ljudski republiki Jugoslaviji se danes ni treba bati nadprodukcije. Nekeč se je delalo za dobiček, ne pa za potrebe. Danes se dela za potrebe, ne za dobiček! (Dolgotrajno odobravanje in vzkliki: »Tito! Tito! Tito!«)

Tovariši in tovarišice! Danes v novi Jugoslaviji, v našem novem državnem sistemu, v novem načinu proizvodnje, je povsem drugačen odnos delavcev do dela in danes lahko mirne duše gle-

Na mirovni konferenci nam odrekajo naše ter nam ne dajo tega kar nam pripada

Toda danes je še ena borba: borba za mir. Tu ne moremo mi sami mnogo napraviti. V tej dobi, ko bi morali ustvariti mir, ko sedijo za zeleno mizo in razpravljajo o miru, smo prišli do prepričanja, ki nas je globoko pretreslo. Spoznali smo, da nekatere države, ki so šle v osvobodilni vojni skupno z nami, nočejo osvobodilnega miru, marveč imperialistični mir. (Klici: Dol s svetovno reakcijo!) S tem se ne moremo sprijazniti. Vodilni smo osvobodilno vojno ter si želeli osvobodilnega miru. To pa pomeni, da bodo naši bratje, ki trpe pod tujcem, združeni z nami v domovini. (Klicanje: »Živela Julijska krajina! Vse damo, Trsta ne damo! Tito, Primorska te kliče!«) Tovariši, tovarišice, osvobodilna vojna je bila težka. Terjala je milijonske žrtve. Med državami, ki so dale največ žrtev, so bile Sovjetska zveza, Jugoslavija, Poljska in druge. In tem državam se danes ne priznavajo nobene žrtve, ne njihove ogromne žrtve in ne njihove ogromne zasluge, ki so nosile glavno breme v tej vojni. Teško bo doseči pravičen mir, toda mi se bomo še naprej borili, da ga bomo dosegli. Naše ljudstvo je svobodoljubno in miroljubno. Nihče naj nam ne poreče, da mi želimo novo vojno, nove provokacije. Majhna država, kot je Jugoslavija s 16 milijoni prebivalcev, je žrtvovala v tej vojni 1.700.000 svojih sinov in hčera. Kaj to pomeni? To pomeni več kot vsakega desetega državljanca. Danes tej majhni Jugoslaviji nihče ne more reči, da želi vojno po tako strašnih izkušnjah, po ogromnih krvavih

žrtvah in požarih, po brezmejnih izgubah in trpljenju. Naše ljudstvo noče ničesar drugega kot mir, da bi se moglo v miru mirno razvijati. Medtem pa nas hočejo nekatere imperialistične velike sile obtičiti, da nočemo miru, prav tako kot hočejo obdolžiti Sovjetsko zvezo, da noče miru, tisto Sovjetsko zvezo, ki je dala milijone in milijone svojih najboljših sinov in brezmejne materialne žrtve. Kaj to pomeni? To pomeni, da hočejo oni krivdo za neuspeh zvrčeti na nas, na tiste, ki najbolj težijo za mirom. Da, mi hočemo mir, toda pravičen mir, ne pa mir za vsako ceno, kakor to želijo oni, ki bi hoteli doseči svoje imperialistične cilje na račun narodov, ki so žrtvovali za občo stvar vse, kar so mogli.

Nekateri krogi v zaveznikih državah so polni pripovedk o skrbi za neodvisnost malih narodov, za nekršenje suverenosti. A kaj oni v resnici delajo? Ne spoštujejo oni teh načel niti tedaj, ko gre za zavezniško državo, kakor je to na primer Jugoslavija. Navedel vam bom samo najznačilnejše primere. Gotovo se spominjate, da sem v skupščini iznesel značilne primere kršenja naše suverenosti, naše državne neodvisnosti. Spominjam vas na to, ker hočem dokazati kdo želi mir, in komu ni do miru, ker hočem dokazati, kdo provocira in kdo nam želi odreči naše pravice. Ob tej priliki sem opozoril na vsakodnevna sistematična kršenja naših meja in našega ozemlja, preko katerega ne preletavajo posamezna letala, marveč desetine letal. Kršitve naših meja in našega ozemlja vendar tudi

Mi nočemo miru za vsako ceno, ker smo ga preveč drago plačali. Mi ne plačamo več niti pare za ta mir, mi nočemo dati niti pedi naše zemlje, ki nam po pravici pripada, mi svojega ne damo, toda želimo mir, želimo najboljše odnose z vsemi državami. Tito.

Maršal Tito in člani vlade LRS opazujejo prediranje jeseniškega plavža

Kmetje iz vasi Rateče-Planica so prinesli maršalu Titu dokaze o krivični razmejitvi njihove vasi

Nepregledna množica na Jesenicah poslušajo govor maršala Tita

po tem niso prenehale. Vi veste, da je tudi po tem skoro vsak dan, pa naj je bilo lepo ali oblačno, a oblakov, kakor veste, je v letošnjem letu bilo nad Jugoslavijo na žalost zelo malo, prišlo do nadaljnjih kršitev naših meja in našega ozemlja. Vi veste, da so skoro vsak dan naše ozemlje preletavala ne samo civilna, marveč tudi vojaška letala, ne samo posamezno, marveč cele es drile. (Tako je! Tako je!) Spominjate se in veste, da sem kot namestnik ministra za zunanje zadeve v zadnjih dneh poslal noto, v kateri so poudarjeni ponovni primeri kršitev naših meja. Ali mislite, da so po vsem tem storili kaj, da se to prepreči? Ne. Ničesar niso storili. Rekli so nam, da jim moramo dati številko letal. Ali lahko vidite v višini dva ali tri tisoč metrov številko letala? Ne vidite, to je razumljivo. Toda, če se primeri kaj takega, kot se je z onim letalom, ki je bilo prisiljeno pristati, potem se najde na stotine izgovorov in se trdi, da je možno, da se je izgubilo v oblakih, čeprav je bilo nebo popolnoma jasno. Potem gredo še dalje, pa sramotijo in klevetajo našo vojsko. Izmišljajo si, da letalu ni bil dan

znak za pristane, da je bil na letalo odprt ogenj, ko je že pristalo. Vse to ni res, ker sem bil sam priča, kako se je to zgodilo. Mi hočemo novi mir. Mi hočemo mir, dostojen onih, ki so največ žrtvovali v tej vojni. (Dolgotrajno odobravanje.) Mi nočemo miru za vsako ceno, ker smo ga preveč drago plačali. Mi ne plačamo več niti pare za ta mir, mi nočemo dati niti pedi naše zemlje, ki nam po pravici pripada, mi svojega ne damo, toda želimo mir, želimo najboljše odnose z vsemi državami.

Tovariši in tovarišice, ko danes govorim o državah, ki so bile z nami povezane med vojno, danes pa zavzemajo proti nam nekako čudno stališče, ne mislim teh držav v celoti. Mislim samo neko skupino ljudi, ki vsiljuje svojim voljo narodom teh držav, o katerih nihče ne more reči, da niso demokratično nastrojeni, in želijo mir prav tako kakor tudi mi, toda reakcija teh držav hoče napačno prikazati dejansko stanje v svetu, hoče jih nastrojiti proti narodom, ki težijo za pravico in mirom.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Delo specialnih komisij na mirovni konferenci

Ekonomska komisija za Italijo in teritorialno-politična komisija za Madžarsko in Finsko pričeli z delom

Pariz, 20. avgusta. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: 19. avgusta dopoldne so bile seje treh komisij: ekonomske komisije za Italijo in teritorialno-političnih komisij za Madžarsko ter Finsko.

Ekonomska komisija za Italijo je predsedoval indijski delegat Bore. Razpravljali so o načinu dela komisije. Seja je potekala v duhu prizadevanja, da bi komisija mogla čim prej pričeti s prvim delom. Najprej so razpravljali o tem, katere člene načrta mirovne pogodbe z Italijo bo treba proučiti. Diskusija se je gibalala med misljenjem, da bi bilo treba obdelati vse člene načrta, kakor je to predlagala brazilska delegacija in mnenjem, da bi bilo treba razpravljati samo o tistih členih, ki se nanašajo na ekonomske probleme.

Prevladovalo je mnenje delegata ZSSR, da je večina vprašanj istočasno tako političnega, kakor ekonomskega značaja in da je naloga komisije, da najprej razpravi o tistih vprašanjih, ki so prvenstveno ekonomskega pomena. To so člani od 64 do 71, nato 73 in 74 ter ustrezajoči pristavki.

Sprejeli so sklep, naj se razpravi tudi o ostalih vprašanjih, o čemer se bo predsednik komisije sporazumel z generalno komisijo. To so storili predvsem na pripombo jugoslovanskega delegata Bartoša, ki je poudaril,

Zasedanje komisije za Madžarsko

Komisija za Madžarsko (kateri predseduje član jugoslovanske delegacije dr. Siniša Stanković) je najprej izvolila podpredsednika. Na predlog Mac Neila so soglasno izvolili avstralskega delegata Sterlina.

Predsednik je predlagal diskusijo o naslednjih vprašanjih:

1. Ali naj se prične delo s splošno diskusijo?

2. Ali je treba proučiti besedilo pogodbe šele potem, ko bo Madžarska dala svoje predloge, ali prej?

3. Ali je treba ustanoviti pododbo-re za proučevanje posameznih vprašanj?

V diskusiji je delegat Čehoslovaške Klementis nastopil proti splošni diskusiji, zagovarjal pa je ustanovitev pododborov, kakor tudi predlog, naj bi bila Madžarska zaslusana po končanem proučevanju pogodbe.

Delegat ZDA, s katerim se je strinjal tudi jugoslovanski delegat, se je izrazil za sprejem Klementisovih predlogov in s tem, naj Madžarska predloži memorandum, ki bi olajšal delo.

Sovjetski delegat Gušev je predlagal diskusijo o uvodnih uredbah pogodbe, dočim je avstralski delegat predlagal, naj bi počakali na amende-mente. Po krajši diskusiji je predsednik Stanković iz posameznih izjav zaključil, da bo prihodnja seja takoj ko bodo predloženi amendamenti. Madžarsko bodo pozvali, naj predložijo memorandum, delegate Madžarske pa bodo zaslišali tudi med delom komisije, če se bo izkazalo potrebno. Splošne diskusije o načrtu pogodbe ne bo in delo komisije se bo pričelo s proučevanjem uvodnih odredb. Podkomisije bodo ustanovljali, če bodo delegati to zahtevali.

Komisija za Finsko

Na seji komisije za Finsko so razpravljali o tistih glavnih vprašanjih, ki se nanašajo na način dela komisije. Pred pričetkom diskusije so ugotovili, da se zastopniki Finske nahajajo v dvorani in predsednik je zaprosil, naj se odstranijo, češ, da jih bodo pozvali preko sekretariata, če bo potrebno.

Prvi je govoril sovjetski delegat Novikov, ki je predlagal, naj takoj

za številna gospodarska vprašanja spadajo v okvir dela teritorialno-politične komisije, saj vsebujejo pogosto tudi politična vprašanja.

Glede načina razprave o ekonomskih problemih predloga mirovne pogodbe so sklenili po krajši diskusiji, da bodo o tem razpravljali člen za členom. Pobudo za to je dal predsednik delegacije Sovjetske zveze, Abešinije in drugih držav pa so ga podprle.

Glede zaslišanje Italije so sklenili, da bo le-ta komisiji najprej izročila memorandum, šele potem ko bo komisija ta memorandum proučila, bo sklepala o tem, če je potrebno zaslišati zastopnike Italije ali ne.

Največ so diskutirali o postopku pri sestavi podkomisij — to je, če bodo podkomisije ustanovljali med delom, ali če jih bodo ustanovili takoj. Sklenili so, da bodo podkomisije sestavili med temeljno razpravo o ekonomskih členih načrta, ki ne bo trajala dalj kot teden dni.

Sejo so zaključili s sklepom, da bo prihodnja seja sklicana po 22. avgustu.

pričnejo z razpravo o uvodnih odredbah pogodbe, na kar naj bi prešli na posamezne člene. Glede amendentov smatra Novikov, da finske delegacije ni potreba posebej pozivati, da jih predložijo, saj ji je kakor vsem ostalim znano, da to lahko stori.

Druga seja teritorialno-politične komisije za Bolgarijo

Pariz, 20. avgusta. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj popoldne se je vršila druga seja teritorialno-politične komisije za Bolgarijo. Dnevni red komisije je bil naslednji: Izvolitev poročevalca komisije in pričetek razprave o načrtu mirovne pogodbe. Za poročevalca komisije so na predlog sovjetskega delegata soglasno izvolili britanskega delegata.

V zvezi z drugo točko dnevnega reda je komisija sprejela predlog predsednika Kiseljeva, naj se razpravi o členih od 1. do 18. nadalje o 19., 33. in 36. členu mirovne pogodbe. Preden so pričeli z razpravo o teh vprašanjih, je predsednik opisal članom komisije pravila poslovanja. Pri tem pa je vpadel grški delegat in pričel pripovedovati, da se ne strinja s 3. členom mirovne pogodbe, ki Bolgariji priznava, da je aktivno sodelovala na strani zaveznikov v borbi proti Hitlerjevi Nemčiji. Ta vpad grškega delegata, ki je bil preracun na to, da bi se na račun priznanja zaslug demokratske domovinsko-frontne Bolgarije zadostilo grškim zahtevam po čisto bolgarskem ozemlju, je bil pa tako neumesten, da je avstralski delegat izjavil, da ta vpad ni v skladu s postopkom.

Predsednik Kiseljev je izjavil, da je ta točka dnevnega reda izčrpana in predlagal komisiji, naj ne vodi splošne diskusije, ampak naj preide k diskusiji o posameznih členih, ker se je generalna komisija že vršila na plenarni konferenci. Ko je bil ta predlog sprejet, je predsednik začel vprašanje poziva Bolgariji, da v komisiji poda svoje stališče glede načrta mirovne pogodbe. Delegat Velike Britanije Jebb je predlagal, naj Bolgarija predloži komisiji pismeno poročilo o svojem stališču. Sovjetski de-

legat Velike Britanije izrazila nasprotno mišljenje, je delegat Avstralijskega poslanca, ki se bavi z vprašanjem postopka o predlaganju izjav delegacij bivših sovražnih držav in da bo to vprašanje jutri rešeno.

Nato so razpravljali o tem, če naj komisija počaka, da bodo predloženi vsi amendamenti, ali pa naj prične s proučevanjem pogodbe in naj bi amendemente, ki bodo predloženi potem, proučili kasneje, kakor je to predlagal sovjetski delegat Novikov, pri čemer so ga podprli ukrajinski, beloruski in čehoslovaški delegat.

Predsednik je dal ta vprašanja na glasovanje in predlog, naj se takoj prične s proučevanjem pogodbe, so člani komisije odklonili s 6:4 glasovom, pri čemer sta se Francija in ZDA vzdržali glasovanja. Nato je zastopnik Velike Britanije Gladwin Jebb predlagal resolucijo, v kateri je rečeno, da komisija prosi generalni sekretariat, naj pozove finsko delegacijo, da vložijo svoje predloge amendementa do 20. avgusta, z opombo, da je mogoče ta rok v času dela tudi podaljšati. Predstavnik ZSSR Novikov je poudaril, da se to vprašanje pojavlja pri vseh komisijah in da je tako skoraj splošno vprašanje. Zaradi tega predlaga naslednjo resolucijo: »Z namenom, da pospeši delo politično-teritorialne komisije za Finsko, prosi ta komisija generalni sekretariat, naj določi pravilo, po katerem bodo podajale svoje mnenje bivše sovražne države ustrežajočim komisijam.

Nakar je Jebb umaknil svoj predlog resolucije in predlog Novikova so soglasno sprejeli.

legat Novikov se je pri tem strinjal z britanskim delegatom, zahteval pa je, naj se, preden bo komisija pričela razpravljati o mirovni pogodbi člen za členom, posluša mnenje Bolgarije.

Avstralski delegat je dejal, da predloga Sovjetske zveze in Velike Britanije ne ustrezata stališču, ki je bilo glede tega vprašanja sprejeto pri delu teritorialno-politične komisije za Italijo. Ta komisija je namreč sklenila, naj generalni sekretar reši vprašanje poziva sovražnih držav. Britanski delegat se je strinjal s tem, da je treba upoštevati to, kar sklene generalni sekretariat. Tudi sovjetski delegat Novikov je izjavil, da nima ničesar proti temu, da komisija upošteva stališče generalnega sekretariata, smatra pa, da naj o tem vprašanju odloča komisija sama.

Prihodnja seja, ki je bo sklical generalni sekretariat, bo pričela proučevati mirovno pogodbo z Italijo člen za členom.

ENVER HODŽA odpoval v Pariz

Beograd, 20. avgusta (Tanjug). Včeraj ob 11. uri dopoldne je pristalo na zemskem letališču letalo predsednika vlade LR Albanije generalnega polkovnika Enverja Hodže, šefa albanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu. Na letališču so generalnega polkovnika Enverja Hodžo pozdravili: sekretar vlade FLR, Mitar Bakiri, pomočnik ministra za zunanje zadeve Vladimir Velebit, generalmajor Franjo Pire in generalmajor Zdenko Ulepčić.

Predsednik vlade LR Albanije generalni polkovnik Enver Hodža se je mudil na letališču le malo časa, nato pa je nadaljeval potovanje v Pariz.

Želim, tovariši in tovarišice, vaši tovarni in vam, ki v njej delate, mnogo sreče in uspeha pri nadaljnjem delu. Zavedajte se pomena, ki ga ima vaša tovarna za obnovo naše države, razvijajte udarniško delo, tekmujte, kdo bo dal več od sebe ter se zavedajte, da delate za skupnost, za sebe, za svojo državo, za boljšo bodočnost vas in naših bodočih pokolenj.

Ko je maršal Tito končal svoj govor, ki ga je ljudstvo šestokrat prekinjalo z navdušenim ploskanjem in vzklikanjem, je v poslopju Delavske kazine sprejel delegacije predstavnikov jeseniških kovinarjev, sindikatov, OF in drugih množičnih organizacij ter delegacijo kmetov jeseniškega okraja. Delegati so izročili maršalu Titu več krasnih daril. Maršal Tito se je nad eno uro zadržal v razgovoru s temi delegacijami in se zanimal za vsa vprašanja, ki se pojavljajo v jeseniškem okraju.

O sprejemu delegacij in njihovem razgovoru z maršalom Titom bomo pri naslednji obseirnejši poročilo prihodnjic.

Z jesenjem se je maršal Tito s svojim spremstvom odpeljal še na Javornik, kjer si je prav tako ogledal železarno. Tudi tu so delavci z nepopisnim navdušenjem pozdravljali svojega velikega kovinarja, voditelja naših narodov.

Ob 13.30 je maršal Tito s svojim spremstvom zapustil Jesenice in se odpeljal na Bled.

Diskusija o delu ekonomske komisije za balkanske države

Pariz, 20. avgusta. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Včeraj ob 16 je bila druga seja ekonomske komisije za balkanske države in Finsko. Na dnevnem redu je bil načrt dela komisije.

Predsednik komisije Korbel, čehoslovaški veleposlanik v Beogradu, je predlagal, naj komisija prouči posamezne člene pogodb oziroma nanje se nanašajoče pristavke ter amendemente o ekonomskih vprašanjih po posameznih skupinah vprašanj in najprej tiste, ki se nanašajo na Romunijo, potem na Bolgarijo ter končno na Finsko.

Zastopnik ZSSR je predlagal, da bi bilo bolje proučevati ekonomska vprašanja po posameznih državah. Lahko bi se zgodilo, da se neka vprašanja neke države rešijo na miren način, to je sporazumno z neko bivšo sovražno državo; tak način dela je mnogo bolj ekonomičen.

Glede ustanovitve podkomisij je sovjetski zastopnik mišljenja, naj se te ustanovijo na bazi možnosti sporazumnega reševanja raznih vprašanj. Zastop-

nik ZDA, Dunn, se je strinjal s sovjetskim delegatom glede modifikacije teh pravil, po katerih naj bi se podkomisije ustanovljale med razpravo o ekonomskih uredbah mirovne pogodbe z Romunijo, in drugič, naj se istočasno razpravi o načrtu pogodbe z Romunijo in z drugimi državami, tako bi bila dana prilika za oceno njihovega stališča. Zastopnik Velike Britanije se je strinjal s sovjetskim predlogom.

Sovražne države morejo podati svoja mišljenja pismeno. V tem smislu se je izrazil tudi zastopnik Francije. Ob koncu se je s sovjetskim predlogom strinjal tudi ameriški delegat Dunn. Komisija bo pričela razpravljati najprej o ekonomskih vprašanjih predloga mirovne pogodbe z Romunijo; ostale države: Bolgarija, Madžarska in Finska pa se morejo pozvati naj podajo pismeno svoje mnenje o stališču do teh odredb.

Prihodnja seja te komisije bo, ko bodo predloženi vsi amendamenti, za kar je določen rok 20. avg. popolnoma reševanja raznih vprašanj. Zastop-

Vojaška komisija pri mirovni konferenci razpravi o vojaških členih mirovne pogodbe

Pariz, 20. avgusta (Tass). Na dnevnem redu današnjega zasedanja vojaške komisije pri mirovni konferenci so bile volitve poročevalcev in določitev reda za nadaljnje delo. Član sovjetske delegacije generalmajor Slavina je predlagal, naj se postavi na dnevni red še četrto vprašanje — razpravljanje o vojaških členih mirovne pogodbe z Italijo. Proti temu predlogu so se izjavili delegati Avstralijske, Belgije in Grčije. Delegat Velike Britanije je predlagal naj bi se četrta točka dnevnega reda označila z naslednjimi besedami: »Razpravljanje o različnih vprašanjih.

Generalmajor Slavina pa je poudaril, da komisiji niso bila predložena nikakva »različna vprašanja«. Predlagala se je diskusija o konkretnem vprašanju: vojaški členi mirovne pogodbe z Italijo. Predlog delegata ZSSR so podprli predstavniki Ukrajine, Čehoslovaške in Združenih držav. Zadnji je predlagal, naj bi se četrta točka dnevnega reda vnesla v dnevni red prihodnjega zasedanja, če se zaradi pomanjkanja časa na današnjem zasedanju o njej ne bo moglo diskutirati. Pri glasovanju je bil predlog sovjetskega delegata sprejet z 18 glasovi proti 2 (Avstralijska, Belgija). Na predlog angleške delegacije je komisija soglasno izvolila abesinskega de-

legata Mehdine-a za svojega predsednika.

Vprašanje o nadaljnjem redu dela je prav kakor v drugih komisijah tudi tukaj povzročilo precej dolgo diskusijo. Predstavniki nekaterih držav, vstevši Veliko Britanijo in Francijo, so predlagali takojšnjo ustanovitev komisij, ki bi pretresale »sporna vprašanja«. Predstavnik Velike Britanije Alexander je predlagal, naj bi se takoj ustanovila pomorska, letalska in generalna podkomisija. Delegacija ZSSR je nasprotovala takojšnjo ustanovitev podkomisij, ker, če jih motrimo na osnovi predloga, ki ga je razložil Alexander, so zato potrebna nesoglasja v komisijah. Ne obstojajo pa nobena nesoglasja, ker člani komisij še niso našli bistvenega dela diskusije. Po dolgi debati je predstavnik Velike Britanije umaknil svoj predlog in komisija je sklenila, da ne bo ustanovila podkomisij, če se za to ne bo pokazala potreba.

Pretes vprašanja o načinu in obliki izročanja pripomb delegacij nekdanjih sovražnih dežel k osnutkom mirovni pogodbi je prav tako vzel precej časa. Komisija je sklenila diskutirati o pravnih postopkih, ki za bo izdelalo tajništvo za vse komisije.

Italijansko delegacijo v Parizu sestavljajo veleindustrijači severa in bivši fašistični diplomati

Pariz, 20. avg. (TASS). V zvezi s pričetkom dela komisij za osnutek mirovne pogodbe z Italijo je umestno poudariti delo članov italijanske delegacije v Parizu in oseb, ki jo spremljajo. V memorandumu, ki je bil danes razdeljen med člane konference in predstavniške tiska, postavlja Italijanska delegacija značilne amendemente k uvodu mirovne pogodbe z Italijo. Italijanska delegacija predlaga, naj bi se v uvodniku ne omenjalo, da je Italija kapitulirala brezpogojno. Ostali amendamenti so sestavljeni v istem duhu.

Pripomniti je treba, da so med osebami, ki so prišle z italijansko delegacijo iz Rima, ljudje, ki so bili pred kratkim še aktivni fašisti. Med njimi bi lahko imenovali novinarja Barsina-a, dopisnika lista »Il Globo«, ki je sodeloval z Nemci. Sedaj je ppleican, da obvešča Italijansko javno mnenje o delu mirovne konference.

Šef Italijanske tehnične delegacije, Bettiole, je prišel v Pariz še pred prihodom uradnih delegatov. To mu je omogočilo, da je v razgovoru z dopisniki izjavil, da predstavlja »nekakšno predstražnico uradne Italijanske delegacije. V istem razgovoru je Bettiole skušal zastrašiti dopisnike, češ da bo v primeru, če konference sprejme sklepe Sveta ministrov za zunanje zadeve v vprašanju Trsta in Italijansko-jugoslovanske meje, ostalo »200.000 Italijanov za železno zaveso in da bo Italija široko odprta prodiranju komunizma«. S številnimi pokloni zapadnim veleislam je ta predstavnik italijanske »predstražnice izjavil: »Bojim se, da Italija ne bo mogla koristiti zapadnim veleislam kot predstraža svobode in demokracije, če ji bodo vsilili predlagane pogoje. Ne bomo se več mogli upirati totalitarizmu vzhoda in železna zavesa bo

po vsej priliki napredovala proti zapadu.« Dejstvo, da take izjave prihajajo od neke osebe, ki je akreditirana pri italijanski delegaciji v Parizu, dovolj jasno izpričuje sestav te delegacije. Številni francoski listi izražajo odkrito nezadovoljstvo z delom italijanske delegacije in se v zvezi s tem vračajo k govoru, ki ga je imel De Gasperi na plenarnem zasedanju konference.

Tednik »Marseillaise« piše v uvodniku, da so vsi francoski novinarji pričekali ta govor z občutkom nepotrebnosti in vznemirjenja. Vsi so se vpraševali, kakšen bo govor Italijanske ministrske predstavnika posebno še, če se bo imenovali »spomnil, da govori v palači, ki je bila z oboroženo silo iztrgana Italijanskim in nemškimi fašistom. Ta govor pa je povzročil veliko razočaranje in novinarji so odšli iz palače v jeznem razpoloženju. Pričakovali so nekaj drugega od človeka, ki je prišel na mednarodno konferenco, da razloži položaj svoje države, države, ki nosi veliko odgovornost za krvave dogodke v zadnjih letih.«

Drug pariški tednik »Action« je mnenja, da je De Gasperi govor nevaren. Glede dela in sestave Italijanske delegacije v Parizu se »Action« vprašuje, če ni mogoče eden od političnih čilov De Gasperijeve stranke obdržati zmerne fašistične elemente na njihovih mestih, da se na ta način izogne preveč korenitim spremembam v strukturi Italijanske države? »Tehnične člani italijanske delegacije — ekonomski in diplomati — niso bili izbrani med profašisti, temveč med veleindustrijači severa in poklicnimi diplomati, ki so bili nameščeni pod fašizmom. De Gasperijevi argumenti bi bili veliko tebnješi, pripominja list, če bi bila Italija, katero zastopa, prav tako nova, kol to trdi on sam.

GOVOR MARŠALA TITA JESENISKIM KOVINARJEM

Nadaljevanje s 1. strani.

Danes ni več dveh front, zapadne in vzhodne, vzhodnih in zapadnih držav. Ne. Danes se postavlja vprašanje demokracije, vprašanje resnične demokracije ali pa reakcije. Reakcija je v vseh zapadnih državah, prav tako kot je tudi pri nas. Demokratski elementi so v Ameriki in v Angliji in vsaki drugi državi. Zato moramo biti danes budni, kot morajo biti budni tudi narodi vseh drugih držav, ki mislijo človečansko, ki mislijo demokratsko in ki žele izogniti se novim vojnim avanturam raznih reakcionarnih imperialističnih klik. Danes sta ti dve fronti: fronta demokracije in miru in fronta reakcije ter vojnih provokatorjev, nikakor pa ne dve fronti — zapad in vzhod. (Vzklikanje proti reakciji in vojnim hujskačem.)

Današnje dobe, ko se še vprašujemo, kdaj bomo ustvarili mir in kdaj se bomo mogli končno popolnoma oddahnuti in se z vsemi silami posvetiti svojemu notranjemu izgrajevanju in ustvarjanju boljše bodočnosti, vendar ne smemo gledati kot neke črne perspektive pred nami. Od nas zavisi enotnost naših narodov, ki predstavlja zalogo naše moči in jamstva, da nam nobena zunanja nevarnost ne more škoditi. Enotnost naših narodov, enotnost in sloga, enotnost delavskega razreda in kmetov delovni polet, ustvarjalni polet, vse to je v današnji dobi potrebno, ne da bi gledali,

kaj se dogaja v Parizu ali drugod. Stori bomo vse, kar moremo, toda tudi vi morate storiti vse kar morete, da bomo lahko čim prej izgradili našo državo. Izkoristimo ta splošni član, ki vlada v delavskem razredu, med kmeti in delovno inteligenco, član, ki je zajel našo mladino, in splošno navdušenje našega ljudstva za ustvarjanje boljše bodočnosti. Želim vam povedati to, da ima delavski razred, kot vsi ostali delovni sloji v naši državi, pred seboj velike dolžnosti. Vsak delavec in delavka, vsak delovni človek v naši državi mora razumeti, da je on gospodar, da ima pravico reči svojo besedo, toda prav tako tudi dolžnost, da da od sebe vse za splošno dobro. Vsak državljan naše države mora dati od sebe vse in zato ima pravico zahtevati tudi od drugih, da dajejo od sebe vse. Tudi naša ljudska oblast mora dati vse od sebe. Biti mora resnično ljudska. Ne sme biti odtrgana od ljudstva, ne sme se spremeniti v administrativni birokratski aparat, marveč mora biti živ organ vsakodnevnih akcij, vsakodnevnega dela med širokimi ljudskimi množicami. To mora biti in to morate vi zahtevati od svoje ljudske oblasti. Ko bo ljudska oblast izvrševala svoje naloge tako, kot se od nje zahteva, ko jo boste vi kontrolirali in sami izvrševali svoje naloge, potem bodite prepričani, da bomo lahko izvršili svojo glavno dolžnost, izgraditi našo državo in ustvariti lepšo in boljše bodočnost.

Ob zaključku lista:

Veliko javno zborovanje v Kranju

Včeraj zvečer se je ob priliki desete obletnice stavke vseh tekstilnih delavcev Slovenije zbralo preko 2000 delavcev, nameščenecv, mladine in vojske pred Narodnim domom v Kranju na veliko javno zborovanje. Na tem zborovanju so bili prisotni minister za industrijo tovariš Leskošek, tajnik Centralne zveze tekstilnih delavcev tovariš Bogdančič, član Glavnega odbora Boris Mavričič, delavec, ki je bil leta 1936 v stavkovnem odboru Resman Edvard in zastopnik ljudske oblasti. Minister za industrijo tovariš Leskošek in tudi ostali govorniki so v kratkih besedah prikazali barbo delovnega ljudstva v stari Jugoslaviji in lepšo bodočnost, ki si je danes gradijo s prostovoljnimi in udarniškim delom. Zbrano ljudstvo je govornike, predvsem pa govor tov. Leskoška, večkrat prekinilo z navdušenim ploskanjem in medklici.

Ob zaključku javnega zborovanja se je množica uvrstila v sprevod ter s sindikalnimi zastavami vseh podružnic tekstilnih tovarn in kranjsko mestno godbo odšla po mestnih ulicah.

Prvi sindikalni kongres v Makedoniji

V nedeljo se je začel v Skoplju devoljni del prvega sindikalnega kongresa Makedonije. Predsednik federalnega odbora Enotnih sindikatov za Makedonijo tov. Asparuh Korubinovski je podal poročilo o politično gospodarskih nalogah. Opisal je razvoj boja makedonskega delavskega razreda ter pokazal na vlogo sindikatov v novi ljudski državi, naka je naglasil, da sindikati ne smejo prepustiti politične vzojga svojega članstva Ljudski fronti, ker bi se sicer odpovedali politični borbi, izgubili bi smer ter se sprema- nili povsem v organizacijo, ki se bori le za gmotne interese članstva. Politična vzojga v sindikatih je tudi v interesu LF, katere najboljši sestavni del so sindikati.

Pomembna naloga sindikatov je tudi utrjevanje enotnosti delavcev in kmetov. Potrebno je organizirati v čim večji meri pošiljanje delovnih ekip na podeželje. V ta namen je treba vse dobro pripraviti, n. pr. proučiti potrebe posameznih vasi, ki jim je treba pomagati; kaj je mogoče storiti, določiti načrt, preskrbeti orodje, zdravila, propagandno gradivo itd.

Na gospodarskem področju je neposredna naloga sindikatov, da okrepijo in izpopolnijo državni sektor proizvodnje. V tem pogledu morajo pomagati načrtni komisiji pri izdelavi načrtov.

Med prvomajskim tekmovanjem se je v Makedoniji zelo razvilo udarniško gibanje in je dalo 500 udarnikov. Vendar se je po 1. maju začelo puščanje tekmovalnega poleta. Največja napaka makedonskih sindikalnih organizacij je, da niso uporabile dragocenih izkušenj iz prvomajskega tek-

movanja in niso uresničile sklepov tretjega plenuma federalnega odbora kot podlago za pravilno organiziranje novembrskega tekmovanja. Med novembrskim tekmovanjem je bila propaganda nezadostna. Poleg tega, kar prispeva tisk s svojo agitacijo in propagando, je potrebno še bolj razširiti propagando na teren med same delavce; pojasniti jim je treba pomen tekmovanja in njegove koristi, hkrati se je pa treba boriti proti nekaterim anarhosindikalističnim tendencam, ki ovirajo tekmovanje.

Evidenca in kontrola, ki sta tako pomembni, sta bili doslej slabi; pri pošiljanju poročil o tekmovanjih so pa podružnice skoraj povsem odpovedale.

Hkrati s samo organizacijo tekmovanja se mora razvijati tudi nagrajevanje delavcev, izumiteljev, konstruktorjev in sploh zaslužnih voditeljev. V tem pogledu je še zelo malo storjeno. Tudi sindikalni odbori ne posvečajo temu dovolj pozornosti. Narodna vlada Makedonije se dobro zaveda pomena tekmovanja in je odobrila 300 tisoč dinarjev za nagrade 115 udarnikov in enega delovnega kolektiva. Vsemu temu je treba pripisovati, da niso bili doseženi zadovoljivi uspehi v predkongresnem in v delu novembrskega tekmovanja. Nagrajevanje udarnikov je izpodbudna, da bodo nadaljevali svoje delo prav tako vneto. Za vse ostale delavce je pa privlačen zgle.

Naloga sindikalnih organizacij je, pripraviti delavce, da je njihov neposredni smoter doseči in preseči proizvodno normo.

Dosedanje izkušnje in rezultati prostovoljnega dela v podjetjih so pokazali, da se je delavstvo izpralo in posledica je bila nazadovanje tekmovalnega poleta. Zato naj velja načelo, da sme delovni čas trajati osem ur, delovni učinek pa naj znaša devet ur. To pa ne pomeni, da je treba opustiti prostovoljno delo zlasti v podeželskih krajih, pač pa to velja za industrijske delavce, ki jih je največ v Skoplju.

Uredba o mezdah in plačah je odigrala pomembno vlogo. Zda pa ne ustreza več stvarnim razmeram v naši proizvodnji. V proizvodnji uvajamo sistem tekmovanja, ki ne prenese »uranilovke«, raznega kompliciranega dela ni mogoče plačevati tako kakor preprostega dela. Zato je treba v tem smislu spreminiti uredbo, da bo sleherni plačan po svojih zaslugah. Z novim načinom proizvodnje, tekmovanja, uvajanjem proizvodnih norm in akordnega sistema bo narasla proizvodnja na takšno stopnjo, da bo tudi minimalna mezda zadostovala za življenjske potrebe delavcev in nameščenecv Makedonije.

V mnogih krajih slabo delujejo zadruge, ker se jih delavci in nameščenecv dovolj ne poslužujejo. Tako ima na primer monopolska zadruga v Skoplju le 500 članov, medtem ko je zaposlenih nad 1500 delavcev. Druga pomankljivost delavskih zadrug je, da ne oskrbujejo svojih članov z vsemi vrstami blaga. Zaradi tega se morajo delavci obračati na zasebna podjetja. Sindikalne organizacije pa tudi primerno ne nadzirajo, ali so delavci pravočasno in pravilno oskrbljeni na področju posameznih ljudskih odborov.

Primorsko ljudstvo zahteva, da ZVU prekliče odlok o aretaciji članov stavkovnega odbora

Velika ljudska zborovanja po vseh krajih cone A Julijske Krajine

Trst, 20. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Po vseh krajih cone A Julijske krajine so velika ljudska zborovanja, na katerih prebivalstvo zahteva, da ZVU prekliče odlok o aretaciji članov Stavkovnega odbora. Ljudstvo smatra ta ukrep ZVU za direktno podporo fašizmu. Antifašisti so odločeni boriti se do konca, do trenutka, ko se bodo njihovi voditelji lahko ponovno vrnili v legalnost. V soboto zvečer so izročile delegacije antifašistične mladine Julijske krajine, delavcev Glavne bolnišnice in delavcev in nameščenecv podjetja ACEGAT polkovniku Bowmanu svoje proteste. Z mnogih zborovanj je prebivalstvo poslalo brzojavke tudi Svetovni sindikalni federaciji s prošnjo, da posreduje.

Na velikem ljudskem zborovanju, ki je bilo v nedeljo dopoldne v Nabrežini ob prisotnosti 2500 ljudi, je ljudstvo zahtevalo, da se takoj prekliče odredba o preganjanju članov Stavkovnega odbora. Na tem zborovanju je ljudstvo protestiralo tudi proti pariškim sklepom in zahtevalo priključitev Julijske krajine k Jugoslaviji.

Protestno pismo je poslala ZVU tudi Zveza primorskih partizanov, ki zahteva, naj tamkajšnje oblasti prenehajo s preganjanjem članov Stavkovnega odbora, zlasti tovarišev Ukmarja Antona in Jaksetiča Giorgio, članov Pokrajinskega odbora Zveze primorskih partizanov.

Prebivalstvo Šklednja, delavci iz kamnoloma Faccanoni, prebivalci okraja Sv. Ivan, delavci in nameščenecv glavne bolnišnice, delavci pivovarne Dreher in šteleti drugi okraji in obrati pravijo v svojih protestih med drugim: »Zakaj naj bo protesta stavka protizakonita, če se na naših tleh borimo proti fašizmu? Le fašistična vlada bi mogla izjaviti, da je naša borba ilegalna! Tega mora biti konec! Zahtevamo, da imajo naši voditelji popolno svobodo, da razvijajo svojo delavnost v korist delovnega ljudstva!

Nedvomno ni mogoče priznati demokratičnosti, nepristranosti ali objektivnosti stanju, kot je v naši zoni, kjer za sleduje policija voditelje proti fašizmu naperjene stavke.

Beneški Slovenci protestirajo proti francoski razmejnitveni črti

Trst, 20. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: V vasi pod Matajurjem so imeli beneški Slovenci 15. avgusta protestno zborovanje. Na zborovanju so protestirali proti francoski razmejnitveni črti, ki loči Benečijo od Jugoslavije in jo ponovno priključuje Italiji.

Na zborovanju so spregovorili tudi beneški partizani in garibaldinci, ki so izrazili svoje ogorčenje nad neznošnim stanjem.

Zastopniki beneškega ljudstva so na

zborovanju protestirali tudi zaradi stalne prepovedne razpošiljanja slovenskega časopisa po Benečiji. Poštni uradi stalno zadržujejo slovenske časopise, da ne bi prišlo med ljudi. Če pa se komu kljub temu posreči spraviti slovenske liste v Benečijo, jih karabinjerji plenijo.

Z zborovanja so poslali mirovni konferenci v Pariz resolucijo, v kateri so opisali surovo postopanje italijanskih oblasti s priprtimi beneškimi antifašisti v videmskih zaporih.

Istrsko ljudstvo protestira proti sklepu o delitvi Istre

Reka, 20. avgusta. (Tanjug.) Prebivalstvo Mumjana in Novigrada je poslalo mirovni konferenci v Parizu brzojavke, v katerih protestira proti sklepu, po katerih bi bila Julijska krajina razdeljena na dva dela. V brzojavki prebivalstva Mumjana je med drugim rečeno:

Protifašistično ljudstvo Mumjana zahteva od vas, da ne dovolite, da se stori ljudstvu Julijske krajine krivica. Mi ne priznavamo druge meje kot tiste, do katere je bila prelita naša kri. Samo na ta način bomo prepričani, da ne bomo več prišli v suženjstvo.

Brzojavka, ki so jo poslali meščani Novigrada, se glasi:

Prebivalstvo Novigrada znova protestira proti krivici, ki so jo storiли ministri za zunanje zadeve v sprasanju Trsta in Julijske krajine. Nočemo meja, ki nas dele od naših bratov, ker imamo skupaj jezik, običaje in gospodarske interese. Ne dovolimo, da se nam odreka pravica, izvojevana s krvjo novogradskih mučnikov. To pravico bomo večno branili, ker je priključitev Julijske krajine in Trsta k Jugoslaviji edina pravična rešitev.

Velika eksplozija v Pulju

Pri eksploziji pomorske mine, ki je nastala 18. t. m. ob 14.15 blizu Vercarolo, obali blizu Pulja, so ugotovili 53 mrtvih, (od teh 31 identifikiranih) in 59 ranjenih. Vse ubite osebe so civilisti, ki so bili na peščeni obali ali v vodi blizu kraja eksplozije. Eksplozija je strela vse mesto. Vzroki eksplozije še niso znani.

Civilna policija izterjuje procesne stroške od antifašistov, obsojenih v dobi fašizma

Trst, 20. avg. Dopisnik Tanjuga poroča: Medtem ko trobi italijanski ministrski predsednik De Gasperi v svet o demokratičnosti nove Italije in hoče zvaliti vse zločine fašistične Italije samo na Mussolinija, izterjujejo razni organi, podrejeni njegovi vladi, procesne stroške od antifašistov, ki so bili zaradi svojega protifašističnega delovanja obsojeni od izrednih fašističnih sodišč na mnogo let ječe. Tudi v Trstu je bilo že več primerov, ko so antifašisti prejeli nalog, naj plačajo procesne stroške. Italijanske oblasti pošiljajo te plačilne naloge v izterjatev celo postajam kraljevih karabinjerjev, ki jih v Julijski krajini že dolgo ni več.

Radijska postaja odkrita pri Ptuju

Na notranji odsek mariborskega okrožja je prispela prijava, da se nahaja pri Ferčiču v okolici Ptuja radijostacija in da hodijo okoli Ferčičeve hiše sumljivi ljudje. Narodna milica iz Maribora je izvršila takoj vse priprave in uvedla preiskavo. Ker je Ferčičeva hiša ob robu gozda, so organi Narodne milice obkolili tudi gozd.

Otvorjena je zračna linija Beograd—Praga

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) 15. t. m. je prispelo na beograjsko letališče prvo transportno letalo češkoslovaških zračnih zvez CSA. Z letalom so prispeli direktor zračnih zvez dr. Václav Korda, član sindikata zračnih zvez Oldřich Prokos in namestnik direktorja Jože Sič. Na letališču sta sprejela delegacijo predstavnikov glavne uprave zračnega prometa general Jovanović in podpolkovnik Brkič, predstavniki Putnik, in češkoslovaškega veleposlaništva.

Letalo ima prostora za 21 potnikov in je s prihodom v Beograd uradno otvorilo stalno zračno zvezo Beograd-Praga. Promet se bo vršil štirikrat tedensko, dvakrat s češkoslovaškimi, a dvakrat z jugoslovanskimi letali.

Politika sedanje italijanske vlade je jasna. Na eni strani hoče zanikati in odvrčati vse moralne in materialne dolgove fašistične Italije, na drugi strani pa hoče nadaljevati z nekdanjim režimom.

Goriški fašisti krađejo izvode demokratičnih listov

Trst, 20. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Goriški fašisti so v nedeljo odnesli iz vlaka vse izvode listov »Unitas in »Avanti«, pred dnevi pa so pokradli naklado listov »Il lavoratore« in »Fronte unico«. Ker fašistični elementi ne morejo preprečiti da bi ljudstvo kupovalo in čitalo demokratična glasila, se poslužujejo svojih starih metod, ki razkrinkujejo delovanje novih fašističnih tolč.

Civilna policija aretirala v Kanalu predsednika okrajnega NOO

Trst, 20. avgusta. Dopisnik Tanjuga poroča: Iz doslej še neznanih vzrokov so organi civilne policije v Kanalu aretirali predsednika okrajnega NOO z. Kanalsko tov. Janka Valentiniča. Policisti so ga odpeljali v goriške zapore.

Tretja plenarna seja Glavnega odbora LMS

Včeraj ob 9 dopoldne se je v sejni dvorani magistrata v Ljubljani pričela III. plenarna seja GO LMS, katere so se udeležili člani GO LMS ter nad sto delegatov okrožnih in okrajnih odborov LMS. Na sejo so prišli tudi ministri za prosveto pri vladi LRS tovariš Perko Kozak, organizacijski sekretar CK KPS tov. Stane Kavčič ter zastopniki mladinske organizacije Julijske krajine in Trsta.

Tov. Vipotnik Janez, predsednik GO LMS, je v uvodnem govoru poudaril,

da bodo na tej seji govorili zlasti o zaključkih III. kongresa LMJ.

Dnevni red obsega sledeče točke: Politična in kulturna vzojga ljudske mladine Slovenije, organizacijska vprašanja LMS ter obveze in tekmovanje LMS.

Tov. Jernej Polajnar, član GO LMS, je referiral o politični in kulturni vzojgi LMS.

Seja se nadaljuje. Podrobnejša poročila o III. plenarni seji bomo priobčili v naslednjih številkah.

Brzojavka maršala Tita Svetovnemu študentskemu kongresu v Pragi

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) Predsednik FLRJ maršal Josip Broz-Tito je poslal Svetovnemu študentskemu kongresu v Pragi naslednjo brzojavko: »V imenu vlade in narodov Jugoslavije to plo pozdravljam vaš kongres z željo, da bi vaši napori za utrjevanje solidarnosti in sodelovanja mladih intelektualnih sil rodili uspeh, kar bo doprineslo utrditvi demokracije in miru na svetu.

Peto redno zasedanje hrvatskega Sabora bo 26. avgusta

Zagreb, 20. avgusta. (Tanjug.) Na seji Prezidijskega Ljudske republike Hrvatske so sklenili, da bo peto zasedanje Sabora LR Hrvatske 26. avgusta. Na seji je bil tudi sprejet predlog ministra za pravosodje LR Hrvatske Dušana Brkiča, da se naj v vrhovno sodišče priključita dva nova člana.

Drž. pevski zbor Albanije se je vrnil v Tirano

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) Po štiridesetdnevem bivanju v Jugoslaviji je centralni državni pevski zbor Albanije odpotoval v Tirano. Zbor je obiskal v FLRJ več mest in priredil več koncertov.

V petek popoldne je zbor priredil v Pančevu koncert za gojenice in voditelje vojaške letalske šole. Skupno z našimi gojenci so sedeli tudi gojenice šole — Albanci. Koncertu je prisostvoval poveljnik vojaško-letalske šole polkovnik Jevrem Bjelica.

Po albanski in jugoslovanski himni je zbor izvedel program, ki je bil sestavljen iz albanskih, jugoslovanskih in ruskih partizanskih in narodnih pesmi ter nekaj drugih točk.

Bivanje delegacije Matice Slovaške v Beogradu

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) Delegacija Matice Slovaške je prispela v Beograd potem, ko je prisostvovala slovaškemu narodnim svečanostim v Baškem Petrovcu. Delegacijo sestavlja jo: sekretar Ivan Stepanek, docent univerze v Bratislavi, dr. Jan Bijeska, filozofski in prosvetni delavci, Evgen Jona, Tigor Tahi, Karol Izakovič, bratislavski univerzitetni profesor dr. Andrija Mraz, znani slovaški književnik Peter Jilemnicki ter književnika Mihajlo Horvat, dr. Aleksander Matuška in drugi. Z delegacijo je prispela tudi gledališka skupina mestnega odbora Matice Slovaške v Banjski Bistrici in priredila v Baškem Petrovcu, Kisaču, Stari Pazovi in Laliču predstave »Izza bojne črte« z motivi iz časa narodnega upora ter partizanskih borb na Slovaškem.

Delegacija je prispela v Beograd z namenom, da vzpostavi bratske vezi s predstavniki kulturnega življenja v Beogradu. Obiskala je že umetniški muzej in razstavo »Borba mladine Jugoslavije« ter položila venec na grob Neznanege junaka na Avali.

20 našim kandidatkam za bolničarke bo UNRRA omogočila specialno šolanje v Ameriki

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) Misijska UNRRA-e je obvestila jugoslovanski komite za zaščito narodnega zdravja o tem, da bo centralni urad v Washingtonu dal na razpolago posebn kredit za specialno šolanje 20 bolničark v Ameriki. K temu načrtu je mnogo doprinesel generalni direktor UNRRA-e Fiorello La Guardia.

UNRRA je prav tako razpisala stipendije za bolničarke iz Kitajske, Češkoslovaške, Poljske in Italije.

Odlok štaba mladinskih brigad

Bukinje, 20. avgusta. Pri delih na Mladinski progi Brčko-Banoviči sodelujejo tudi delovne brigade iz Poljske, Bolgarije, Albanije, Grčije, Madžarske in brigada jugoslovanskih izseljencev iz Francije, ki nesebično vlagajo vse svoje napore v veliko delo mladine Jugoslavije. Na osnovi tega dela je štab mladinskih delovnih brigad pri gradnji Mladinske proge izdal sledeči odlok o priznanju brigadam pri gradnji Mladinske proge:

Dajemo najvišje priznanje in zahvalo udarni grški mladinski delovni brigadi »Nikos Zaharijadese«, ki dela na Mladinski progi z elanom in poletom dostojnim slavnim tradicijam junaške dobe. Dajemo najvišje priznanje ter zahvalo albanski mladinski delovni brigadi, katere izredna požrtvovalnost pri delih na Mladinski progi lahko služi v čast junaški mladini Albanije.

Dajemo najvišje priznanje in zahvalo bratski bolgarski mladinski delovni brigadi z naslovom »Georgij Dimitrov«, ki vlagata izredne napore v gradnjo Mladinske proge.

Poljska mladinska delovna brigada požrtvovalno sodeluje pri gradnji Mladinske proge, za kar ji dajemo najvišje priznanje in zahvalo.

Dajemo najvišje priznanje in zahvalo madžarski mladinski delovni brigadi, zaradi njenege nesebičnega sodelovanja pri delih na Mladinski progi.

Mladinska brigada jugoslovanskih izseljencev iz Francije je dokazala s svojim prihodom na Mladinsko progo svojo visoko domovinsko zavest — in požrtvovalno dela pri gradnji proge, zaradi česar ji dajemo najvišje priznanje in zahvalo.

Sodelovanje delovnih brigad mladine Poljske, Češkoslovaške, Bolgarije, Albanije, Rumunije, Grčije, Madžarske in jugoslovanskih izseljencev iz Francije pri gradnji Mladinske proge, je velik doprinos k delu za mir in sodelovanje med narodi.

Bivanje bratskih inozemskih brigad na Mladinski progi bo ostalo v trajnem spominu pri vseh graditeljih proge — nosno vse mladine Jugoslavije. Mladinska proga bo večni simbol lepše bodočnosti mlade generacije.

V zvezi s tem odlokom bo štab mladinskih delovnih brigad pri gradnji Mladinske proge izročil prejšim imenovanim brigadam posebne diplome.

Štab mladinskih delovnih brigad Brčko-Banoviči

Na »Mladinski progi« raste vodilni kader za naša gradbena dela v prihodnjih letih.

Naša sindikalna delegacija se je vrnila s potovanja po Sovjetski zvezi v Beograd

Beograd, 20. avgusta. (Tanjug.) V nedeljo ob 15.30 se je vrnila s potovanja po Sovjetski zvezi naša sindikalna delegacija, ki je odpotovala iz Jugoslavije 19. julija. Delegacija je sestavljena iz zastopnikov glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščenecv Jugoslavije, predsednikov federalnih odborov vseh republik, zastopnikov Zveze stavbni delavcev, prosvetnih delavcev, trgovskih in bananih uslužbencev ter dveh zastopnikov udarnikov. Vodil je dr. podpredsednik ESDNJ tov. Voja Seković. Z namenom boljšega spoznanja dela sovjetskih sindikatov je naša sindikalna delegacija obiskala vsevezni centralni svet sindikalne zveze, vodstvo strokovne

zveze tovarniških in zdravstvenih komitejev ter večje število obratov. Člani delegacije so se seznanili z organizacijo, strukturo in problemi sovjetskih sindikatov ter z vsemi oblikami in vsebino množičnega kulturnega in fizkulturnega dela. Proučevali so principe, na katerih je zgrajen sistem plač v Sovjetski zvezi in kakšen je način preskrbe. Delegacija se je posebno zanimala za vprašanje socialnega zavarovanja in socialne zaštite delavcev. Delegacija si je ogledala tudi delavska letovišča in sanatorije. V času svojega bivanja v Sovjetski zvezi so člani sindikalne delegacije obiskali Moskvo, Leningrad in Odeso.

Nadškof Stepinac je izmenjal duhovnika, ki je prosil za sprejem v Ljudsko fronto

Zagreb, 20. avg. (Tanjug.) »Narodni list« je priobčil 18. avgusta članek pod naslovom: »Kdo preganja duhovnike«, v katerem je rečeno: Globoko sovraštvo nadškofa Stepinca do ljudstva in vsakočar, kdor demokratično misli in diha, je prišlo te dni znova do odličnega izraza. Vazadžinski župnik Julijo Krisko se je ob koncu julija obrnil na nadškofa Stepinca, da bi mu odobril vstop v Ljudsko fronto. Ta ugledni duhovnik, ki je želel pristopiti v Ljudsko fronto, da bi čim uspešneje sodeloval v vseh akcijah za obnovo, je dobil namesto odgovora dekret, s katerim mu je bila odvzeta funkcija župnika, in poziv, da takoj izroči župnijo ter se javi kapitolu.

To dejanje odkritega sovraštva do duhovnika, ki je o svojim postopanjem dokazal, da je tesno povezan s svojimi župljani in da želi sodelovati z njimi v okviru Fronte, je povzročilo globoko ogorčenje in nezadovoljstvo med varadžinskimi prebivalci. Toda to ni osamljen primer v verigi protijudskih dejanj nadškofa Stepinca. Podobno se je zgodilo tudi kaplanu v Krapini. Kaplan župnije v Krapini prof. Danijel Zubec je sodeloval v prosvetnem delu Fronte in na ljudski univerzi v Krapini, kjer je imel dve predavanji, prvo o Hercegovini, drugo pa o zakonu in mačičnih knjigah. Nadškof Stepinac je prof. Zubca zaradi tega poklical na odgovornost in ga zadržal v Zagrebu.

Tudi v celjskih opekarnah bi bilo treba uvesti delovne norme

Celjske opekarnice so najmoderneje in tudi največje tovarne te vrste v Sloveniji. S svojimi izdelki zalagajo velik del potrošnikov, v prvi vrsti pa dostavljajo opeko obnovitvenim zadrugam, ki so jo naročile, še preden je bila v prvi prodaji.

Največja je opekarna pri Celju. Zgrajena je bila leta 1884 in potem že večkrat modernizirana. V predvojnem času so bili delavci v teh opekarnah zaposleni od nemških lastnikov. Za svoje delo so dobili 2 din na uro in je bil uspeh dela temu primeren slab. V enem letu po osvoboditvi pa so delavci v novem plačilnem razmerju in so presegli proizvodnjo glede na ono iz leta 1939 za 30-39%. Dnevno izkopijejo v jami 220 kub. m ilovice. Na huntu jih odpeljejo v opekarno in strešje v velike mlince. Imenujejo jih kolodrobe. V teh mlinih se ilovica zmeša in zgnete z drobnim peskom, ker je opeka, izdelana iz take ilovice, veliko bolj trajna. Opeka iz mlinov avtomatično vpadajo v stroji, ki dela velike kepe, katere delavci nato vlagajo v stroje za izdelavo same surove opeke. Delo pri teh strojih je težko. Posebno pri stroju, na katerem izdelujejo strešno opeko, morajo biti delavci urni in spretni, sicer gre mnogo stroškov vnič. Na eni strani tega, več metrov visokega stroja — stiskalnice, vložil delavec kos ilovice. Stroj se obrne, stisne in na drugem koncu že delavka prestreže na lesen postavke surov strošnik. Naslednja delavka ga pregleda, obreže, namaže z vodo, da je bolj gladak, in poda drugi, ki ga položi na tekoči trak. Se ena delavka je zaposlena pri tem delu. Ta podaja delavki, ki streže opeko, nove lesene okvirje. Na dan izdelajo tudi do 16.000 strošnikov. Delo je naporno in enolično. Zato se delavke pri tem poslu menjavajo. Podobno, čeprav precej lažje, je delo na drugih strojih. Surove zidne opeke izdelajo na enem stroju do 18.000 komadov na dan. Poleg teh najvažnejših vrst opeke izdelujejo v celjskih opekarnah še zaklopnike, to je opeka, s katero je pokrito steme na strehi, in posebne klin-karšamoteč, kar uporabljajo za sobne peči itd.

Vse delo je organizirano na tekočem traku, ki je dolg 1 km in 400 m. Od stroja, ki naredi novo opeko, do polmetne sušilnice, to so sušilnice, ki se delno ogrevajo s toplim zrakom iz peči, gre trak prav v tretje nadstropje. Tukaj delavci vzamejo surovo strešno opeko in jo polagajo v posebne police. Presušeno opeko pa naložijo in tekoči trak jo odpelje do mesta, kjer jo delavci vlagajo v peči. V celjski opekarni imajo več peči in izžgejo na dan 23 do 25.000 komadov razne opeke. Peči kurijo z avtomatično napravo, ki vsako minuto spusti za prgišče premoaga v celice, kjer je zložena opeka, ki se žge. S to napravo je prihranjena mnogo časa in utrudljivost dela.

Pred opekarno stoji naravne sušilnice, v katere lahko vložijo 72.000 zidakov. Imajo tudi umetne sušilnice, ki jih segreva topel zrak, v katere vložijo 160.000 komadov, v polmetne, ki so v

prvem in drugem nadstropju opekarnice, pa vložijo celo 880.000 strošnikov. Pozimi, ko ne bo možno izkopavanje ilovice, bodo v sušilnicah založena za žganje v peceh preko vse zime.

Delo in naprave v ostalih opekarnah se ne razlikujejo mnogo od največje. Le v opekarni v Zg. Loznici namesto peska uporabljajo ugaske (leš) in zmlete odpadke žgane opeke. To je racionalno izkoriščanje odpadkov, saj bi sicer potrebovali v osmih urah več kot 40 kub. m peska, ki le v teh krajih drag in velja kub. m okoli 280 din. Kvalitetno pa je taka opeka enakovredna, če ne še boljša, ker ni nevarnosti, da bi jo apnec, ki je v pesku, kasneje razganjal.

Toda proizvodnja opeke v Zg. Loznici kljub temu velja pri komadu za 1½ pare dražje kot v celjski opekarni. Lokomobila v tej tovarni je šibka in je bila produkcija zaradi tega manjša kot v ostalih tovarnah. Sindikat je menil, da naj se organizira v dveh posadah, ker bo lokomobila tako razbremenjena. Vodja uprave tov. Krepelj je sicer zastopal pravilno stališče, da naj delajo v Zg. Loznici še naprej v eni posadi, ker bodo kmalu dobili še električni stroji, ki bo lokomobilo razbremenilo, pa tudi režijski stroji pri izdelovanju ne bodo narasli. Sindikalni odbor pa je nasprotoval in v opekarni so začeli delati v dveh posadah, kar je neprimerno povzročilo produkcijske stroške in je tako opeka, kljub velikim prihrankom na pesku, dražja kot v ostalih opekarnah. Sindikat v tem primeru ni zavzel primernega stališča. Tako nesoglasja v podjetju nastajajo zaradi prearahlega sodelovanja uprave z delavstvom.

Še hušje posledice pa ima ravnanje tov. Krepelja glede uvajanja norm. Delegat se premalo briga za izboljšanje položaja delavstva, pač pa gleda predvsem na dobiček. Čeprav so se vsi delavci izjavili za uvedbo norm n skupinskega akorda, ker jim je postalo jasno, da bi se v tem primeru produkcija povečala, vztraja delegat na tem, da norme niso potrebne. Pravi celo, da je ugotavljanje norm delo višjih forumov. Vsakdo lahko sam vidi, da n. pr. ministrstvo samo ne more določiti norme, saj dva enaka stroja v dveh tovarnah izdelujeta različno število opek. V Zg. Loznici n. pr. ima opekarna šibkejšo lokomobilo in zaradi tega stroji delajo počasneje. Delegat v celjski opekarni se izgovarja tudi na pozno sezono. V mariborskih opekarnah so o normah govorili na sindikalnih sestankih že pred meseci in jih tudi začeli takoj določevati. Mesec dni so opazovali zmogljivost stroja in tako so za vsak stroj posebej ugotovili normo, na podlagi katere so uvedli skupinski akord. V delu v skupinskem akordu so vključeni vsi, od delavca, ki kopile ilovico, pa do onega, ki polaga surovo opeko v sušilnicah.

Primer mariborske opekarnice pri uvajanju norm bi moral biti za vzor celjskim. Zaradi nesodelovanja in nepravilnega odnosa delegata celjske opekarnice do nekaterih važnih problemov, je med delavstvom precej negotovanja Res je, da so opekarnice dosegle po osvoboditvi zaradi požrtvovalnosti delavcev precejšnje uspehe, toda ti uspehi bodo še večji in produkcija se bo dvignila še bolj, če se bodo izboljšali odnosi med upravo in delavstvom in če bodo čim prej uvedli delovne norme.

Peč v Celjski opekarni kurijo z napravo, ki vsako minuto spusti v ogenj prgišče premoaga

Nekaj besed o vzgojnem delu AFŽ

Če bi imeli točne številke na razpolago, kadar pregledujemo naše uspehe v obnovi, bi brez dvoma morali ugotoviti, da se je Osvobodilni fronti s pomočjo množične organizacije žena posrečilo vključiti v dela na cestah, mostovih, gradnje vasi, obdelovanja zemlje, pogozdovanja, dvigovanja tovarn, popraviljanja sol itd. ogromno število žena s tem lahko rečemo, da smo nalogo, ki jo je postavila pred nas naša oblast in ki jo je poudarila prva plenarna seja Centralnega odbora AFŽ Jugoslavije kot eno izmed prvih nalog, v veliki meri izvršili. Posrečilo se nam je, da so žene postale močan faktor delovne sile pri javnih delih, ki jih je treba tako nujno in hitro izvršiti. To, da so naše žene stopile iz kroga svojih domov, da so spoznale potrebo, da tudi one zagrabijo za krampe in lopate, to je veliko. Tudi to ni majhnega pomena, da so žene oziroma matere s svojim prisrčnim podporo velika dela cest, železnic, regulacij rek itd., ki jih tako junsko izvršuje naša mladina.

Prav gotovo je to zelo važna ugotovitev. Kajti ta ugotovitev nam jamči, da so množice naših žena res tiista sila, na katero lahko računamo danes, kakor smo lahko računali nanjo med osvobodilno borbo in kakor bomo lahko računali nanjo tudi v bodoče.

Pri vsem tem uspešnem vključevanju žena v dela obnove pa smo nekaj zanemarili, in to v občutni meri. Zanemarili smo politično vzgojo žena. Tako se dogaja, da žene sicer gredo na delo, vendar ne gredo na delo povsod in vedno z istim prepričanjem in zavestjo, kakaj je treba iti na delo in kakaj je treba delati s tako hitrim tempom in s takim elanom. Tam, kjer smo to delo prav hudo zanemarili, je izpadla naša organizacija kot neka garaška organizacija, kar je v veliki meri izkoristila reakcija, zlasti kadar je šlo za prostovoljna dela ob nedeljah in praznikih. Izkušnje iz najbližje preteklosti nam kažejo, da je vsaka akcija odlično uspešna, kadar so množice razumele, za kaj gre in kadar so same živo začutile potrebo stvari. Takih izkušenj imamo ogromno iz osvobodilne borbe. Spomnimo se le na množično pomoč žena pri prehrani vojske, skrbi za ranjence, za otroke borcev in političnih delavcev po okupiranih mestih, spomnimo se na množične demonstracije za izpostavitve internirancev v Ljubljani leta 1943. Pa saj nam ni treba segati tako daleč nazaj; akcije za Trst in Istro nam povedo dovolj.

Dejstvo torej, da žene v tako ogromnem številu sodelujejo v obnovi, nam pove, da so torej po večini razumele, kakšne važnosti je pri obnovi množično prostovoljno delo, da so živo začutile, kako je treba reševati problem hitre obnove.

Naše aktivistke, ki so s svojim množičnim delom med ženami podprle napore Osvobodilne fronte pri vključevanju žena v obnovo, so v večini primerov delale napako, ki je precej močno zasidrana in ki se periodično pojavlja pri vsaki akciji. Pri akcijah vidijo namreč največkrat samo eno stran uspeha, namreč gneten uspeh: da bo cesta čim prej popravljena, da bo tovarna čim prej začela z delom, da bo železnica čim prej zvozlila itd. Tako gledanje je popolnoma pravilno, vendar pa je pomanjkljivo. Kajti vsaka akcija ima dve plati. Prvič — gnotno plat, ki vključuje v sebi tudi politično-manifestativni efekt in drugič — politično-vzgojno plat. S preprosto besedo pomeni to, da mora vsaka akcija stremeti tudi k temu, da v krog Osvobodilne fronte pritegne nove ljudi, ljudi, ki do danes še niso dali od sebe ničesar ali malo, ljudi, ki se bore s predsodki, ljudi, na katere vpliva osvobodilna laž in njegovo delovanje, ljudi, ki so v bistvu naši dobri ljudje, ki pa se morajo še boriti z usledinami starega časa, z zapuščno preteklostjo. V tem je, lahko rečemo, vzgojni in mobilizacijski pomen akcije.

Zdaj nam preostaja še vprašanje, kako naj AFŽ s pomočjo Osvobodilne fronte vrši to vzgojo. V ta namen se je treba posluževati vseh oblik dela, začetni od individualnega dela od ust do ust, kar danes prav čisto zanemarjamo, pa do širših sestankov in konferenc. Sem spadajo

tudi razne prireditve, predavanja in bralni krožki. Važno je, kako vršimo in pripravljamo take razgovore in sestanke. V prvi vrsti je potrebno, da se aktivistke same mnogo uče, da so na tekočem, da so jim vsi dnevni problemi jasni, da vedo, kako na vsak pojav reagira reakcija, da skupno s komitejem oziroma OF odborom prouči vsa gospodarska in politična vprašanja, da spremlja vsakodnevne mednarodne politične dogodke, da se temeljito poslužuje centralnega in lokalnega tiska, da proučuje govore in članke naših voditeljev, da prebira in študira članke, ki jih prinaša »Žena danes«, glasilo AFŽ Jugoslavije, ki nudijo aktivistkam krepko pomoč. Kajti, če hočeš politično vzgajati žene, ni dovolj, da si predan in zvest naši oblasti, treba je več: treba je znanja, treba je poznavanja stvari. Brez tega ne bomo imeli uspeha.

Druga stvar, ki je potrebna, če hočemo pri politični vzgoji žena imeti uspeh, je temeljito poznavanje razmer v onem kraju, v katerem skličemo sestanke, v katerega gremo po katerem koli opravku. Važno je, da strogo ločimo, ko poslušamo ljudi o težavah, kaj je treba dognati do kraja in stvar preveriti, in kaj je le osebnega značaja, ki nima vpliva na potek celotnega problema. Na ta način ne bomo po nepotrebnem trtili svojih sil in dragocenega časa, po drugi strani pa se bomo približali ljudem in jim pomagali tako, kot je potrebno.

Opozorili bi še na nekaj, kar radi pozabljamo in čemur ne pripisujemo pomenbnosti, pa je le pomembno. To je pobiranje praznovolja in lažnih nankov, ki jih zlasti v zadnjem času zelo širi reakcija posebno med ženami. Tu bi omenili razne prikazni, razne preoroške goznje svetnikov tistim, ki delajo ob nedeljah pri obnovi, nadalje tistim, ki pošiljajo svoje otroke na delovne akcije oziroma v kolonije itd. Premalo se poslužujemo literature, ki v osnovi razkrinkava take lažne nauke in razgaljuje praznovolje. Mladinska založba je izdala že precej takih knjig. Treba je organizirati poljudno-znanstvena predavanja v takih krajih, kjer žene še nasedajo takim zastalostim. Kako bi mogla na primer žena, ki v glavnem pozna zakone prirode, verjeti, kar ji je župnik v spovednici rekel: da je suša zaradi tega, ker so naši avijoni vežabali po nebu. (To se je zgodilo pri Krškem.)

Da bomo laže zmogli vse te naloge, je predvsem treba, da naše aktivistke tesneje delajo z aktivisti Osvobodilne fronte, da se pri svojem delu poslužujejo vseh tistih tovarišic in tovarišev, ki delajo po raznih drugih sektorjih in hodijo večkrat na teren. Treba je organizirati aktiv takih tovarišic, kamor naj bodo vključene tudi bolj zgrajene učiteljice. Če se bodo naše aktivistke bolj posluževale vseh teh ljudi, ne bodo več težile, da so same za vse, da nimajo časa niti prebrati časopisov itd. Prav gotovo jim bodo te tovarišice v veliko pomoč pri predavanjih, tolmačenju zakonov itd. Saj je stvar političnega dviga žena stvar vsake žene, ki je sama že politično in kulturno prosvetljena.

Vse premalo smo tudi seznanjali in še danes premalo seznanjamo naše žene z zakoni, ki jih je sprejela Ljudska skupščina FLRJ. Prvič je to velika škoda zato, ker ženam ni povsod dovolj jasno, kaj so z novimi zakoni pridobile, drugič pa zato, ker z vestnim tolmačenjem zakonov najlaže poglabljamo ideološko vzgojo naših ženskih množic. Na primer zakon o agrarni reformi. Če ta zakon dobro proučijo, jim more odkriti vsa zgodovinska poteka borbe zatiranih proti zatiralcem. Prav isto je z zakonom o socialnem zavarovanju in z drugimi zakoni. Zato pa je treba, da aktivistke temeljito poznajo zakone in jih dobro preštudirajo z OF odborom.

V vsem delu pa naj bo napolnilo: izogibati se šablonskim, preživljenim oblikam dela, iskati novih oblik, ki bodo privlačne tudi za tiste, ki so od dnevnega dela utrujene, pa tudi za tiste, ki so z nasprotnikovimi lažmi tako zelo obremenjene. Zima Vrščaj.

Omogočimo delavcem, da bodo obvladali potrebna tehnična znanja

Zaradi občutnega pomanjkanja strokovnjakov in sposobnih delavcev po štiriletni vojni, posveča naša država vso skrb izgradnji novih strokovnih kadrov. Z vsim sredstvi pomaga tehničnim fakultetam in srednjetehničnim šolam. Poleg raznih kreditov je ministrstvo za industrijo in rudarstvo nakazalo 29 milijonov dinarjev kot pomoč za obnovo tehničnih fakultet, srednjetehničnih in industrijskih šol. Nakazanih je tudi 45 milijonov dinarjev za ustanovitve zvezne srednjetehnične šole v Zagrebu, ki mora pričeti s poukom letos oktobra meseca.

Ker pa z rednim šolanjem ni mogoče dovolj hitro vzgojiti potrebnih strokovnjakov, imajo znanekarji še važno nalogo številnih tečajev po naših podjetjih. Toda uspehi teh tečajev, ki trajajo od 6 do 12 mesecev, niso vedno najboljši. Glavna njihova pomanjkljivost je v slabosti izdelanem načrtu, ki ne zajema vseh potrebnih podrobnosti in ni prikrojen prilikam in pogojem dela podjetja, v katerem je tečaj organiziran. Večkrat tudi ni dovolj kontrole in pomoči od zgoraj. Tako so marsikje delavci podcenjevali pomen tečaja in pričeli izostajati, kvaliteta in uspehi tečaja pa so se vse bolj slabšali.

Lepe uspehe pa so dosegli tisti tečaj, kjer so že vnaprej dobro pripravili načrt dela, kjer so skrbno obdelali material za predavanja in kjer je bil tečaj vezan na eno stroko. Na splošno pa je največja korist od dosedanjih tečajev v bogatih izkušnjah glede organiziranja in vodenja tečajev.

Vsakemu delavcu je treba dati najosnovnejšo tehnično izobrazbo, ki ga bo čim bolj usposobila za njegovo delo in v spretnosti pri njegovem stroju. To je predpogoj stalnega razvoja tekmovanja in zboljšanja proizvodnje. Da bi izpolnili to nalogo in zagotovili potrebno znanje ljudem, ki sodelujejo v proizvodnji ali pa bodo šele začeli delati v proizvodnji, morajo biti strokovni tečaj razdeljeni po obsegu in snovi, ki jo obdelujejo, na nižje in višje.

Da bi čim prej dosegli potrebno strokovno znanje našega delavstva, je treba za to nalogo, ki ima vsesplošni državni značaj, prilegniti vse zainteresirane, od ministrstev do glavnih industrijskih uprav na eni strani in sindikatov na drugi strani. Višji državni gospodarski organi morajo izdelati načrt, kje so tečajji potrebni, določiti tehnični

minimum, izdelati načrt učenja za vsako stroko in kontrolirati izvedbo ter uspeh tečaja. Predavatelji na tečajih morajo biti ljudje, ki sodelujejo v proizvodnji in jim je jasno, kaj mora delavec vedeti. Neposredno organizacijo tečaja izvrši samo podjetje, za predavatelje pa se uporabi kader, s katerim razpolaga uprava. Sindikalne podružnice pomagajo organizirati tečaj, zainteresirajo zanj članstvo in omogočijo pravičen razvoj ter delo tečaja. Po končanem tečaju je treba dati tečajnikom po njihovem uspehu tudi odgovornejša mesta v proizvodnji.

Najboljšim tečajnikom iz nižjega tečaja bi morali omogočiti obiskovanje višjih tečajev, ki naj imajo obsežnejši in popolnejši praktični in teoretični program. Iz višjih tečajev morajo priti

mojstri, ki popolnoma obvladajo svoje delo in lahko vodijo osamezne delovne skupine ali celo oddelke. Višje tečaje je možno uspešno organizirati samo v velikih podjetjih, obiskovali pa bi jih tudi delavci iz manjših podjetij, ko so opravljeni nižji tečaj.

Drugo vprašanje je vzgoja in izgradnja mladega industrijskega naraščanja. Uspeh industrijskih šol in tečajev za vajence je v veliki meri odvisen od sodelovanja uprav podjetij z upravami šol, da bo pravilno razdeljeno teoretično in praktično šolanje. Pri tem morajo sindikalne podružnice vplivati na svoje žlane, da se zanimajo za delo učencev in jim koristijo s svojimi nasveti.

Naši državni organi so že pričeli izvajati te velike naloge in tako imamo za vzgojo strokovnih kadrov najlepše izglede. Dolžnost delavstva pa je, da bo pravilno pomagalo in sodelovalo, kajti za razvoj našega gospodarstva je nujno potrebno, da vsakdo obvlada vsaj minimum tehničnega znanja. Po »Radu«.

Na Bloški planoti bo kmalu zasvetila elektrika

Pred vojno so se Bločani trudili, da bi dobili elektriko. Toda kraška tla ne obrodijo mnogo, električna napeljava pa stane — in Bloke so ostale pri petrolejkah.

Elektrotehniški ljubljanske univerze smo se med šolskim letom obvezali, da bomo med počitnicami elektrificirali Bloško planoto. Na pobudo GO LMS so mladinci po vseh krajih Slovenije pripravljali drogeve, zbirali denar za žico in prevažali material.

Pod tehničnim vodstvom Državnih elektrarn Slovenije DES-a smo pripravili vse potrebno in 1. avgusta se je naša mladinska četa za elektrifikacijo Blok odpeljala s kamioni v bloške vasi. Delo se je pričelo.

50 študentov šteje naša četa. Vaščani so nam odstopili veliko hišo v Velikih Blokah. Uredili smo si stanovanje, opremili klubsko sobo, v sobe napeljali elektriko, izobesili stenešas, statistike, grafike...

Začetek je bil težak. Nismo imeli orodja, sposojali smo si ga po vaseh, vaščani so nas spodbujali gledati z nezanimanjem, dela nimamo bili vajeni, izmučeni smo bili od vročine in opečenosti od sonca.

Prvi dan dela smo popolnoma skopali 3 jame, do skale pa 15. četrti dan že 36 dovolj globokih in 20 do skale,

Prvi dan smo pripravili 18 drogov, drugi dan 25, tretji že 27 drogov.

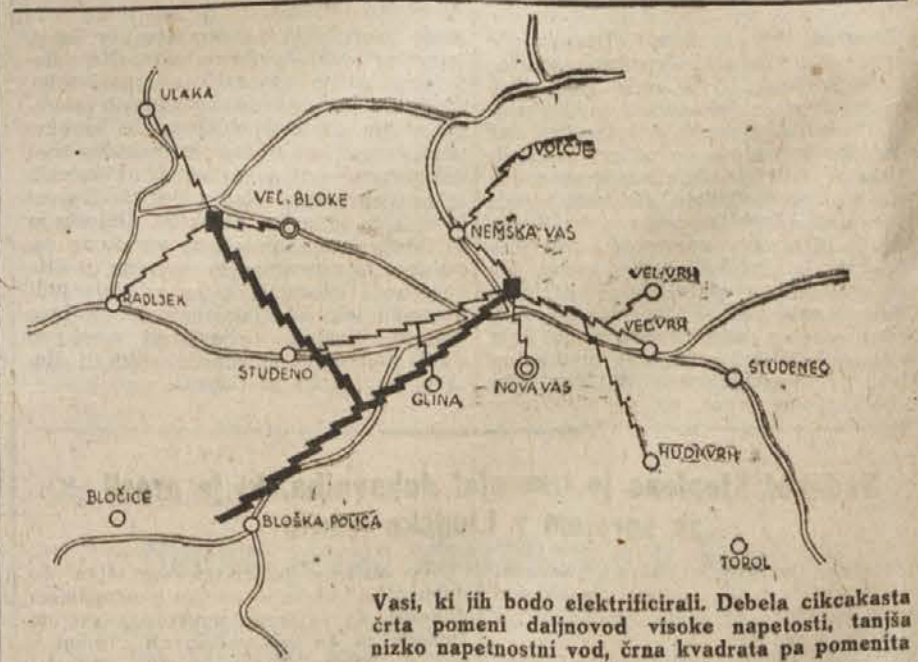
Delu smo se privadili. Skupine tekmujejo med seboj. Nekatere ne pridejo pravi čas h kosilni, ker delajo dalje, da bi čim bolj presegle norme, ki so si jih zastavili in katere smo že vsi prekoračili.

Sedaj je skopanih okoli 300 jam za drogeve. Tekmovali smo s kmeti, ki so nam pričeli pomagati. Občudovali so naše delo in se čudili naši storilnosti.

Zemeljska dela so končana. Izkopane so jame za naljnovod do Nove vasi in do Vel. Blok, izkopani so temelji za transformatorja, izkopali smo jame za krajevne vode do Nemske vasi, Velikega in Hudega vrha, do Volčjega, Mlake, Mladike, Glina, na Studeno in Bloško polje.

Teren je slab, kamenit in skoraj povsod moramo vrtati skalo in jo razstreljavati. Minerski tekmujejo med seboj. Tudi temu delu smo se dobro privadili in kmetje trdijo, da na tem kamniku do sedaj še nihče ni zavrtal 150 cm luknje in skalo v sedmih urah, kakor to naredi naša najboljša skupina.

Druga skupina montira nosilce, sklada 600 kilogramske betonske klešče, razvaža drogeve. V soboto začnemo s postavljanjem drogov. — Vod visoke napetosti do Vel. Blok mora biti še ta

Vasi, ki jih bodo elektrificirali. Debela cikcakasta črta pomeni daljnovod visoke napetosti, tanjša nizko napetostni vod, črna kvadrata pa pomenita transformatorja.

teden postavljen. Tako smo sklenili. Delamo zato tudi popoldne, v dežju.

Na razpredelnici vpisuje vsak posameznik svoje delo tistega dne, na stenčasu grafikonu lepo rastejo. Do sedaj smo delali 4933 ur in tako državi približali najmanj 54.300 dni.

Po vaseh smo pripravili predavanje o našem delu, o elektriki in uporabi električnih strojev. Vaščani nas imajo radi — nekateri pa še vedno ne mo-

rejo verjeti, da delamo zastoni za nje, da jim bo čim prej svetila električna luč...

Popoldne imamo študijske krožke, študiramo marksistično in drugo literaturo; na strokovnih krožkih pa se pripravljamo na izpite. Po večerih igramo dvobojko; pripravljamo se na lahkoatletsko prvenstvo naše čete, ki ga mišlamo izvršiti skupno z bloškimi mladinci. Dokončujemo priprave za kulturno-prosvetno prireditve.

Komisija Varnostnega sveta razpravlja o sprejemu Albanije v članstvo Združenih narodov

New York, 20. avg. Tass poroča: Tajništvo organizacije Združenih narodov je objavilo, da je komisija Varnostnega sveta za sprejem v članstvo organizacije Združenih narodov sklenila, da razpravlja o nekaterih odgovorih Albanije na vprašanja, postavljena ob priliki njene prošnje za sprejem v članstvo Združenih narodov.

Predstavniki Velike Britanije, Združenih držav Amerike in nekaterih drugih držav so zavzeli rezervirano stališče v zvezi z nekaterimi vprašanji, pri čemer si je predstavnik Egipta pridržal pravico, da stavi nova vprašanja.

Komisija je sklenila, da je albanske odgovore na prvih pet in sedmo vprašanje mogoče smatrati kot ugodno podlago za razpravljanje o prošnji Albanije. Komisija pa je odložila razpravo o albanskem odgovoru v zvezi s prvimi, tretjim in šestim vprašanjem, ki se nanašajo na obtožbe Grčije o obsejnih spopadih in o tem, da se mnogo Grkov nahaja v Albaniji v koncentracijskih taboriščih.

Predstavniki Velike Britanije, Laford, je stavil opombo v zvezi z drugim vpra-

šanjem albanskega odgovora (o obveljanju angleških ladij po albanskih oboroženih silah). Laford je izjavil, da Anglija ne sprejema albanskega stališča, da spada plova eksozi Krški preliv pod albansko jurisdikcijo.

Sovjetski predstavnik Krasilnikov je izjavil, da je albanski odgovor na četrti vprašanje popolnoma zadovoljujoč.

Velika Britanija bo verjetno zahtevala novo posojilo v USA

London, 20. avg. Dopisnik Tanjuga poroča: V zvezi z vedno večjim dviganjem cen v Ameriki piše »Reynolds News«, da bo verjetno Velika Britanija zahtevala v Ameriki novo posojilo, »kolkor ne bo v prihodnjih mesecih opaziti dviga britanskega izvoza«.

To eventualno novo posojilo bi uporabili za kritje izgub, ker je kupna moč Velike Britanije zmanjšana zaradi velikega skoka cen v Ameriki.

Veliki nemiri v Indiji

Preko 2000 mrtvih

Kalkuta, 20. avgusta. Reuter poroča, da znaša število mrtvih po cenitvi časopisa »Statesman« v teku trodnevnih nemirov v Kalkuti 2 do 3000, pri čemer je bilo več tisoč oseb ranjenih. Vse večje hoolnišče v Kalkuti so napolnili z ranjenici.

Kakor se je zvedelo v Kalkuti, sta policija in vojska, dobili nalog, da streljata brez opozorila na vsakega, ki bi se nahajal po policijski uri na cesti. Časopis »Barat«, ki izhaja v indijskem jeziku piše, da je bilo samo dijskem trupu se cest. Na področju, kjer so bile najhujše borbe, imenovanem Arisonova pot, je videti tri kamione trupel poleg številnih na tleh ležečih trupel delno politih z vodo iz odprtih hidrantov.

Policija noče razpravljati o polo-

žaju, toda mnogi priznavajo v privatnih razgovorih, da je položaj še naprej resen in da ni nobenih znakov, da bi nemiri popustili. Neki uradni predstavnik policije, ki že 50 let služi pri policiji je izjavil, da je sedanji položaj težji od vseh dosedanjih. »Prisostvoval sem nemih, ki so bili v Kalkuti 1918 in 1926 leta, toda sedanji nemiri so mnogo težji.« je izjavil omenjeni policaj.

Amerika utrjuje področje polarnega kroga

Ottawa, 20. avgusta. Tass poroča: Washingtonski dopisnik lista »News Letter« poroča, da se ameriška vojna oporišča na področju polarnega kroga, odnosno v njegovi bližini večajo in utrjujejo. Ne glede na tajnost je splošno znano, da je na letališču v Fairbanksu koncentrirano veliko število avionov, letelih raket, odnosno da je pripravljeno vse potrebno za vodstvo manevrov z aljaških oporišč.

Dopisnik poudarja sodelovanje Kanade pri reševanju tskv. »problema skupne obrambe«.

Obletnica indonezijske republike

Haag, 20. avgusta. Tass poroča: Demokratske organizacije v Amsterdamu so priredile miting posvečen prvi obletnici proglastitve indonezijske republike, čeprav je bila ta manifestacija prepovedana. Ob tej priliki so udeleženci mitinga izrazili svoje simpatije do svobodoljubnih narodov Indonezije.

V svojem govoru, ki ga je imel na zborovanju predstavnik KP Holandske Ruemans, je ta izjavil, da holandsko ljudstvo prisrčno pozdravlja indonezijsko narodno osvobodilno gibanje. »Indonezijsko in holandsko ljudstvo, je nadaljeval, imata samo enega sovražnika, t. j. — imperializem. Proti imperializmu se moramo boriti s skupnimi silami.«

Mnoge demokratske organizacije so poslale indonezijski vladi svoje pozdrave.

»Neues Deutschland« kritizira načrt agrarne reforme v ameriški okupacijski coni

Berlin, 20. avg. Tass poroča. V članku pod naslovom »Tudi to je agrarna reforma« — piše list »Neues Deutschland«.

Vremenske napovedi ne bomo pričeli za nedoločen čas zaradi tehničnih ovir pri Metereološkem zavodu.

da je bil na izredni seji Agrarnega sveta ameriške okupacijske cone sprejet zakonski načrt o agrarni reformi in predloženi ameriškim vojnim oblastem v odobritev.

V smislu tega zakona posestva od 100 do 500 ha ne spadajo pod zaplembo. Lastniki teh posestev morajo samo vrniti sorazmerno od 10 do 50% celotnega zemljiškega prostora. Samo posestva nad 500 hektarov spadajo pod zaplembo. Po izjavah posebnega opolnomočenca agrarnega sveta, Dietricha, bo na ta način prišlo pod agrarno reformo 71.000 ha zemlje. Pod ta zakon spada v vsej ameriški okupacijski coni Nemčije 789 posestev.

Obtoženci v Nürnbergu bodo lahko podali kratko poslednjo izjavo

Nürnberg, 20. avg. Tass poroča: Na zasedanju sodišča je Lawrence dal vrsto sodnih poročil in izjavil naslednje:

Sodišče je zvedelo, da žele nekateri izmed obtožencev ponovno podati svoje izjave. Ker sodišče že razpolaga s podrobnimi izjavami obtožencev in njihovih branilcev, ne dovoljuje, da bi obtoženci ponavljali tisto, kar so že enkrat izjavili sami ali pa njihovi branilci. Govori obtožencev bodo omejeni na kratke izjave nekaj minut.

FIZKULTURA

Državno prvenstvo v veslanju

V soboto se je začelo v Šibeniku pred velikim številom gledalcev državno prvenstvo v veslanju. Ker se je za posamezne točke prijavilo veliko število tekmovalcev, so bila prvi dan izločilna tekmovanja. Rezultati sobotnega tekmovanja so bili naslednji:

Dvojka s krmarjem: v I. skupini je zmagala domača Krka v času 10:14,5 pred zagrebško Mladostjo, ki je prispejala na cilj v času 10:17,0; v II. skupini pa je zmagal zagrebški Akademikar v času 9:59,0 pred splitskim Gusarjem, ki je imel čas 10:10,0.

Osmerci: v I. skupini je zmagala zagrebška Mladost v času 6:56,0, druga je Krka s 6:58,0, ki je zaostala samo za pol dolžine čolna, 3. Crvena zvezda (Beograd) 7:06,0; 4. Sloga (Osijek. Mladost je prehitela Krko, ki je vodila ves čas, šele pred ciljem v krasnem finišu. V II. skupini je zmagal splitski Gusar s 6:47,3; 2. je bil zagrebški Akademikar s 6:47,3; 3. Dinamo (Zagreb) 7:05,3; 4. Student (Beograd). Akademikar je vodil do 1000 m, ko ga je v ogorčeni borbi prehitel Gusar le za 1 m dolžine. Tako so se v finalu osmercev srečali: Mladost, Akademikar, Dinamo (vsi Zagreb), Krka (Šibenik), Gusar (Split) in Crvena zvezda (Beograd).

V nedeljo se je prvenstvo Jugoslavije v veslanju nadaljevalo. Sodelovalo je 14 družtev z nad 250 veslači, ki so nastopili v več kot 60 čolnih. Ves Šibenik je bil na nogah in nestrpno pričakoval začetek tekem. Prispele je tudi veliko izletnikov iz Splita in okolice, tako da je na obali in v čolnih orisostvovalo tekam v šibeniški luki čez 12.000 ljudi. Tekmam je prisostvoval tudi predsednik Prezidijskega ljudske republike Jugoslavije in ljudski poslanec za mesto Šibenik dr. Ivan Ribar. Domača Krka je pravočasno pripravila vse potrebno za tekmovalce, tako da je bila organizacija na višku, kar je Krki v čast. Proga, dolga 2000 m, je bila idealna, ker je bilo morje popolnoma mirno.

Na sporedu so bile tudi tekme mladincev, novincev in ženski, toda za državno prvenstvo so se šlele samo tekme

članov. Tekme so obenem veljale tudi za prvenstvo Ljudske republike Hrvatske. Vse do zadnje točke v tekmi osmercev ni bilo jasno, kdo bo zmagovalac. Prvak FLRJ in obenem prvak LR Hrvatske je postala Mladost (Zagreb) s 3 točkami, druga je Krka (Šibenik) 3 in čol, tretji Akademikar (Zagreb) 2 in četrti Gusar 1 in pol točke.

Rezultati so naslednji:
Četverci s krmarjem (člani): 1. Krka, Šibenik (v postavi Bujas I., Bego, Sunara, Jurišić; krmar Bujas II.) 7:44,4; 2. Crvena zvezda, Beograd 7:53,8; 3. Mladost, Zagreb; 4. Sremac, Zemun. — Gusar je odstopil po startu.

Dvojka brez krmarja (člani): 1. Mladost, Zagreb (Horvatin, Telešmanović) 8:30,0; 2. Crvena zvezda, Beograd; 3. Gusar (Split).

Skif (člani): 1. Akademikar, Zagreb (Prašek) 8:53,2; 2. Dinamo, Zagreb (Halambek) 9:21,2; 3. Mladost, Zagreb (Pažur); 4. Sloga, Pančevo; 5. Jedinstvo, Smederevo.

Četverci proste gradnje brez krmarja (člani): 1. Gusar, Split (v postavi Ozretić, Alujević I., Alujević II., Mojtić) 7:37,1; 2. Crvena zvezda, Beograd 7:52,0; 3. Mladost, Zagreb 8:02,1. Krka, Šibenik je odstopila, Dinamo Zagreb pa ni nastopil.

Dvojka s krmarjem (člani): 1. Krka, Šibenik (Bujas, Jurišić; krmar Luketa) 9:22,0. Akademikar, Zagreb je odstopil.

Double-seul (člani): 1. Akademikar, Zagreb (Mucić, Todić) 8:08,1; 2. Dinamo; 3. Lokomotiva (oba Zagreb); 4. Jedinstvo, Smederevo; 5. Sloga, Pančevo.

Osmerci (člani): 1. Mladost, Zagreb 6:47,0; 2. Akademikar, Zagreb 6:47,8; 3. Krka, Šibenik 6:51,0; 4. Crvena zvezda, Beograd 6:53,2; 5. Gusar, Split in 6. Dinamo, Zagreb.

Gusar je vložil protest, ker mu je v tekmi osmercev Mladost dreskala progo in bo verjetno ta točka razveljavljena. V primeru, da se tekma v osmercu ponovi, bo prvak države in obenem LR Hrvatske tisti, ki bo zmagal v ponovni tekmi.

S tekem za plavalno prvenstvo Slovenije v Mariboru

Beograjski »Metalac« premagal »Lokomotivo« iz Zagreba

V nedeljo je bila odigrana v Zagrebu kvalifikacijska tekma za vstop v državno ligo med beograjskim »Metalcem« in »Lokomotivo« iz Zagreba. Tekma se je končala z rezultatom 2:0 (1:0) za »Metalca«.

Na plavalnih tekmah v Brnu in v Pragi so si sovjetski plavalci priborili sloves najboljših slovanskih plavalcev

Praga, 20. avgusta. ČTK poroča: Od 9. do 14. avgusta so gostovali sovjetski plavalci v Čehoslovakijski. Že prvi dan svojega nastopa v Brnu so potrdili sloves najboljših slovanskih plavalcev. Rezultati prvega dne v Brnu so bili naslednji:

V prsnem plavanju na 100 m prosto je zmagala Kočetkova (ZSSR) 1:12,6; na 100 m prosto za moške je zmagal Pustjakov (ZSSR) v času 59,6 (najboljši čas, ki je bil kdaj dosežen v Čehoslovakijski); na 100 m prsno je bila prva Poligalova (ZSSR) v času 1:27,6; na 100 m prsno za moške je zmagal Meškov (ZSSR) v času 1:08,6. V waterpolu je ZSSR premagala Čehoslovako s rezultatom 4:1.

V nadaljnjih tekmah so sovjetski plavalci znova dokazali svojo premoč. Imena zmagovalcev so: 100 m hrbtno Kočetkova (ZSSR) 1:27,4; 400 m prsno moški Usakov (ZSSR) 5:02,5; 200 m prsno, moški Meškov (ZSSR) 2:42,6; v štafeti 4x100 m je zmagala ženska štafeta ZSSR v času 5:02,2. Waterpolo tekma Moskva:Brno se je končala z rezultatom 5:1.

Naslednji dan tekmovalja v Brnu je prinesel čehoslovakijskim plavalcem prvo zmago. Čehoslovak Bartušek je premagal sovjetskega plavalca Usakova na 1500 m prosto v času 21:8,5, kar predstavlja nov čehoslovakijski rekord. V ostalih tekmah so zmagali sovjetski plavalci, in sicer na 400 m prosto ženske Vasiljeva v času 5:55,5. V štafeti 3x100 m mešano je zmagala sovjetska štafeta v postavi Krjukov-Meškov-Pustjakov v času 3:23,1. V isti disciplini je zmagala tudi ženska štafeta ZSSR v času 4:08,3.

Tekmovalje se je nadaljevalo v Pragi 11. avgusta in so sovjetski plavalci zopet zmagali v vseh disciplinah. Na 100 m hrbtno je bil prvi Majnkov v času 1:11,3, v štafeti 4x200 m prosto pa je zmagala sovjetska štafeta v času 8:20,6. V waterpolu je sovjetska reprezentanca premagala čehoslovako s 4:2.

Tekmovalje se je končalo v Pragi 14. avgusta. Rezultati so bili naslednji: 400 m prosto (moški) Bartušek (CSR) 5:11,2; 100 m prsno (moški) Meškov (ZSSR) 1:9,08; 100 m hrbtno (moški) Novak (CSR) 1:12,2; 100 m prosto (ženske) Adrezova (ZSSR) 1:16,2. V waterpolu je češki plavalni klub »Praga« premagal »Moskvo« s 3:2.

Iste dne zvečer so se sovjetski plavalci udeležili sprejema pri odpravniku poslov sovjetskega veleposlanstva v Pragi Bodrovu. Sprejemu sta prisostvovala tudi predsednik čehoslovake vlade Gottwald in minister za narodno zdravje Prochazka.

Prvenstvo Anglije v plavanju na 220 m prosto je osvojil Francoz Alex Joni, ki je postavil nov rekord

Liverpool, 20. avgusta. AFP poroča: V finalni tekmi v plavanju na 220 jardov v prostem stilu je zmagal Francoz Alex Joni z rezultatom 2 minuti in 14 sekund. S tem je osvojil prvenstvo Anglije in izboljšal stari rekord za 4 desetinke sekunde.

»Mladinska prog« — ponos naše mladine in naših narodov

Nova zvezka »Poljudno-znanstvene knjižnice«

V zbirki Poljudnoznanstvene knjižnice, ki jo izdaja Slovenski knjižni zavod v Ljubljani, sta pravkar izšla dva nova zvezka, oba delo slovanskih znanstvenikov: univ. prof. dr. B. Škerlj »Izvor in razvoj elofra« (86 str., ilustrirano, cena 17 din) in univ. prof. dr. Milana Vidmarja »Energija, delo in gnot« (40 str., cena 22 din). Obe knjižici odpirata bralcu pogled v tiste znanstvene panoge, na katere se naslanja moderni svetovni nazor. B. Škerlj obravnava na podlagi najnovejših dognanj izvor človeka in njegovo mesto v naravi, razglablja biološke in anatomske dokaze za vključenost človeka v razvojni sistem živih bitij, karakterizira predčloveka in pračloveka, prikazuje naš rodovnik in omenja ob koncu tudi najdbe v Sloveniji kot priče obravnavega razvoja. Spis je poljuden in jasen.

Milana Vidmarja spis »Energija, delo in gnot« uvaja bralca v probleme energije in nje sovističnosti z gmoto, da ga tako teoretično pripravi za lažje razumevanje energijskih pojavov v atomu, ki so z iznajdbo atomske bombe vzbudili široko pozornost. V sklepnem poglavju »Energijski pojavi v atomskem jedru« razpravlja pisec o najvažnejših vprašanjih atomske energije. Spis zahteva že nekoliko fizikalnega in matematičnega znanja, vendar je pisan na poljuden, vsakomur razumljiv način.

Misleč bralec bo vesel obeh novih zvezkov Poljudnoznanstvene knjižnice.

Ziveli graditelji »Mladinske prog«

Za poglobitev prirodopisnega znanja

Po splošni želji prirodopiscev je na pobudo ministrstva prosvete univerza v Ljubljani organizirala počitniški tečaj za profesorje prirodopisa v obliki predavanj, praktičnih vaj in ekskurzij v času od 9. do 21. avgusta. Tak tečaj je bil nujno potreben že zaradi tega, da se ponovno vzpostavijo vezi med slovenskimi prirodopisci, ki jim center-univerza posreduje novejša in najnovejša dognanja domačin in tujih znanstvenikov. Za obnovo in izgradnjo naše domovine je potrebno, da sledimo v prirodopisu najbolj plodovitim, dognanim in poglobljenim smerem sodobne znanosti. Slovenci smo imeli že v 18. stoletju prirodopisne delavce, kasneje je n. pr. Fran Erjavac združeval v sebi učnega znanstvenika in poljudnega pisatelja. Kljub temu pa lahko trdimo, da prirodopisno znanje nikakor ni prodrlo v široke plasti slovenskega ljudstva. Še danes srečujemo številne slovenske inteligente, ki imajo najbolj čudne predstave o Darwinu, očetu modernega prirodopisa. Zato mora biti cilj tovrstnih tečajev, dati pobudo za poglobljanje strokovnega znanja prirodopiscev-znanstvenikov skupno z vzgojo dobrih kadrov za šolsko in ljudsko-prosvetno delo.

Tak tečaj je bil potreben tembolj, ker je novi ustroj gimnazij zelo razširil krog srednješolskih pedagogov, ki imajo skupno odgovorno nalogo, da kljub pogostokrat nezadostnim sredstvom pomagajo vzgojiti široko vrsto praktičnih strokovnjakov, katerih znanje je odvisno od prirodopisnih dognanj, n. pr. zdravnikov, lekarnarjev, telovadnih in športnih učiteljev, poljedelskih in živinorejskih stro-

kovnjakov, vrtnarjev, sadjarjev, vinarov, gradnikov, čebelarjev in ribiških strokovnjakov.

V prirodopisju ni meje med miselnim in praktičnim delom. Po eni strani se veliki znanstveniki nikakor niso sramovali na videz preprostih skromnih resnic, izkušnji kmetov in vrtnarjev. Po drugi strani so dognanja v svoje delo zatopljenih znanstvenikov imela čisto velikanske, prav usodne posledice za praktično delo milijonov delovnih rok. Ni pretirano reči, da je delo mož, kakršni so bili Pasteur, Burbank ali Mičurin preobrazilo svet in ga še preobraža, in to v zelo dobrem smislu. Tudi tak skromen tečaj prirodopiscev — ki je v nekaterih pogledih kongres prirodopisnih delavcev — opravlja v tem pogledu manj opazljivo, vendar bistveno delo za našo obnovo.

B. R.

Gostovanje tržaških harmonikarjev po Sloveniji

V nedeljo, 11. avgusta, in v ponedeljek, 12. avgusta, so nastopili v ljubljanskem letnem gledališču v Tivoliju tržaški harmonikarji — otroci delavcev iz največje ladjedelnice Sv. Marka. Zbor, ki ga sestavlja 20 otrok, od 6 do 16 let starih, vodi tovarniški delavec Giamini Alessandro.

Mladinski harmonikarski zbor iz Trsta se nam je predstavil s programom, ki je obsegal pretežno dela italijanskih klasi-

kov in nekaj sodobnih skladb. Zaigral je potpuri iz Schubertove opere »Pri treh mladenkah«, intermezzo iz Mascagnijeve opere »Cavalleria rusticana«, Borzattijev »Valček«, nekaj melodij iz Verdijeve opere »Traviata«, Verdijevo simfonijo »L'Innabucco« in potpuri iz Suppejeve »Lahke konjenice«. Poleg harmonikarskega zbora so nastopili tudi trije pevci. Sestnajletna sopranistka Nada Ferdi je zapela »Harlekinovo milijone skladatelja Diega, Arditiijevo pesem »Poljub« in arijo iz Verdijeve opere »Rigoletto«. Sopranistka Bruta Vecchiet je nastopila z Gastaldonijevo pesmijo »Prepovedana glasba« in z arijo iz Puccinijeve opere »Madame Butterfly«; profesor glasbe, baritonist tržaške opere Turiddu Bertotti pa je zapel nekaj arij iz »Traviate«. Harmonikarski zbor je zaključil koncert z venčkom tržaških ljudskih popevk. Nastopajoči so dosegli velik uspeh in so morali nekatere točke ponavljati.

Zbor tržaških harmonikarjev je pokazal v svojem izvajanju izredno lepe sposobnosti, ki so toliko pomembne, če upoštevamo, da so v zboru otroci, mladi ljudje, ki šele začnejo svojo glasbeno pot. Tržaški harmonikarji imajo vse pogoje, da se pod vodstvom skrbnega dirigenta razvijejo v dober, skladen in discipliniran zbor.

Iz Ljubljane so se tržaški gostje odpeljali na Gorenjsko, kjer so pretekli teden priredili več uspešnih koncertov. Nastopili so v Trzinu, na Bledu in v drugih krajih Gorenjske. Prireditve so se, poveslo spremenile v iskreno manifestacijo bratstva in ljubezni do Slovenskega Primorskega in primorskega ljudstva. Obisk mladih Tržčanov nam bo ostal v lepem spominu, saj so nas s svojo pesmijo še tesneje povezali s tržaškimi delovnim ljudstvom, njegovim trpljenjem in borbo za pravice.

Turneja članov ljubljanske opere po coni B

Ze nekaj časa gostuje skupina članov ljubljanske opere po coni B. Solisti, pevski zbor in baletna skupina so nastopili v Idriji, Tolminu, Grarju, Ajdovščini, Postojni, Ilirski Bistrici in Herpeljah. Zadnji koncert so priredili 11. t. m. v Izoli na zahodni obali Istre. Italijansko prebivalstvo mesta Izole je člani ljubljanske opere prisrčno pozdravljalo in jih povabilo, naj čimprej ponovno obiščejo njihovo mesto. Ko so se slovenski umetniki zvečer vrnili iz Izole v Portorož, so jih sprejela delegacije iz vseh okrajev v coni B, kjer so gostovali člani ljubljanske opere. Delegati, oblečeni v narodne noše, so se slovenskim umetnikom zahvalili za njihov obisk in jim izročili različna darila. Delegacija grgarske okrajale je podarila ljubljanskim gostom umetniško sliko goriškega gradu in izrazila željo, da bi tudi na goriškem gradu, kakor na ljubljanskem, svobodno zaplapolala jugoslovanska zastava. Delegacija koprškega okrajale pa jim je izročila umetniško izdelano ladjico kot simbol povezanosti obmorskega mesta Kopra s slovenskim zaledjem.

V imenu ljubljanske opere se je zahvalil primorskemu ljudstvu tov. Anžovkar za gostoljubnost in prisrčne sprejeme, ki jim jih je ljudstvo Juljske krajine nudilo na njihovi turneji. Poudaril je, da jim bodo ostali v nepozabnem spominu dnevi, ki so jih preživelili med ljudstvom v Juljski krajini.

Dopisi „Ljudski pravici“

Življenje primorskih pionirjev na gradu Žovnek

Na gradu Žovnek je sedaj zelo živahno in veselo. Tu so nastanjeni primorski pionirji, ki so se že popolnoma živeli v življenju počitniške kolonije. Takoj po prihodu so si izvolili komandanta odreda, načelnike čet in tudi desetarje.

Veliko veselje kažejo naši malčki za kulturno prosvetno delo. Njihovi stančaji so polni raznih popisov in risb. Vsaka četa ima svoj risarski krožek, kjer se otroci učijo risarske umetnosti, nadalje ima vsaka četa tudi svoj dramski krožek in pevski zbor. Pionirji italijanskih antifašistov so se že naučili slovensko himno »Naprej zastava slave« in »Pionirsko himno«. Te dni so dobili ti otroci nekaj mladinskih knjig v italijanskem jeziku, kar jih je zelo razveselilo.

Pionirji med seboj tekmujejo, kdo bo prispeval več člankov za stenoča, prav tako tudi v disciplini in čistoti. Vsako popoldne se hodijo kopat, večkrat pa pomagajo na državnem posestvu nabirati jabolka. Vsak dan nekaj ur študirajo. Pri študiju vsi pazljivo sledijo besedam predavateljev.

V nedeljo 11. avgusta so jih obiskali braslovski pionirji. Primorski otroci so obiskovalce pričakali na grajskem dvorišču. Po pozdravnih govorih zastopnikov množičnih organizacij so pionirji iz Orle vsi zapeli nekaj pesmi in razdelili med primorske otroke sadje.

Na travniku pred gradom je tovariš Aškerc predaval o zgodovini gradu Žovnek, nato pa so v sprejeto odšli na grobove padlih junakov in počastili njihov spomin z enominutnim molkom. Pionirji so okrasili grobove s poljskim cvetjem.

V mraku so se vsi zopet zbrali pred gradom. Braslovski pionirji so se prisrčno poslovili od primorskih pionirjev z objubo, da jih kmalu zopet obiščejo.

Boris.

Mladinska delovna brigada »Rog« je prejela prehodno zastavo

Pri pregledu enodnevnih rezultatov je bila II. četa brigade »Rog« najboljša, ker je dvignila efekt dela od prejšnjega dne za celih 60%. 30 tovarišic in tovarišev II. čete je natovorilo, prepeljalo in iztovorilo 41 kub. m zemlje, sklopilo 65 m ozkotirne proge, splaniralo 80 m² za postajo in premetalo 25 kub. m peska. Kot najboljši četi tega dne je bila izročena prehodna zastava, ki ima v sredini mladinski znak in napis: »Najboljši četi 102 »Rog«. Mladinci so jo pritrtili na visok steber, kjer je ponosno zaplapolala. V sru vsakega mladince in mladinke II. čete pa je bila le ena misel: prehodna zastava mora ostati tudi drugi dan naša.

Germovšek Bogo.

TRBOVLJE

Razvitje sindikalne zastave rudarjev vzhodnega obrata v Trbovljah

V nedeljo, 18. t. m. popoldne, so rudarji in nameščenci drugega največjega jamskega revirja v Trbovljah razvili sindikalno zastavo. Svečanosti so prisostvovali zastopniki uprave rudnika Trbovlje, delavci in nameščenci obrata in veliko drugih Trbovličanov.

Svečanost je otvoril predsednik sekcije Vzhodnega obrata tov. Škubic Ivan. V imenu podružnice Zveze rudarjev je govoril tajnik podružnice tov. Gorjup Karol. V svojem govoru je prikazal zgodovinski pomen razviti delavske zastave.

Nato je govoril tov. Bevc Tone, rudar iz vzhodnega obrata in član podružnice ZDNRI Trbovlje. V svojem govoru je pozval rudarje, da se strnejo pod svojo zastavo in tako združeni nadaljujejo borbo na gospodarskem področju.

Med igranjem himne »Naprej zastava slave« je tov. Bevc razvil zastavo in jo izročil zastavonoši tov. Zilniku Ivanu, rudarju iz obrata.

FIZKULTURA

Fizikulturni dan v Ajdovščini

MOTORISTI POZOR!

V soboto 24. in 25. t. m. vsi na fizikulturni dan v Ajdovščini. Poleg številnih fizikulturnih panog bodo tudi v nedeljo cestna moto dirke v Ajdovščini, za katere so razpisali že poslani poedinilni motosekcijam. Propagandni odbor FZS pa organizira zvezno vožnjo v Ajdovščino, katere se naj udeležijo vsi motoristi in avtomobilisti Slovenije. Vsaka motosekcija naj prijavi svoje vozače najkasneje do četrtega 22. t. m. zvečer na naslov Sluga Ivo, Resljeva cesta 28. (Mestna pilnarna). Prijavitelj mora zahtevati in evidentno številko motorja ter priimek in ime, ime očeta, rodbinsko ime matere, kraj rojstva, datum rojstva, poklic, kraj bivališča in številka osebne legitimacije. Za tekmovalce je pripravljena topla hrana in prenočišče, odejo naj prinese vsak s seboj. Vsak naj ima bencin vsaj za eno smer s seboj. Za nazaj bo FZS podelila bencinske bone, za Ljubljano na mestu starta dne 24. t. m. ob 5.30 uri, ostalim motoristom in avtomobilistom iz drugih krajev pa na cilju v Ajdovščini.

RAZPIS

Start za ljubljansko motoriste točno ob 6. uri zjutraj izpred Narodnega doma. Za ostale pa kakor bodo odredile njihove moto sekcije. Cilj je za vse motoriste v Ajdovščini.

Razpis prvenstva FLRJ v lahki atletiki za leto 1946

V zvezi z odlokom letne skupščine, razpisuje CO FISAJ-a drugi del prvenstva v lahki atletiki.

1. Prvenstvo bo 30. 31. VIII. in I. IX. t. l. v Ljubljani na stadionu F. D. Parfiza na Tyrševi cesti, v disciplinah po naslednjem vrstnem redu:

Petek 30. avgusta: ob 16. uri svečana otvoritev, 16.30 110 m ovire moški, troskok, kladivo, ob 16.40 200 m moški (predteki), 16.50 10.000 metrov, 17.00 višina ženske in kroglje moški, 17.50 100 metrov ženske (predteki), 17.45 200 m moški (finale) in kopje ženske, 18.15 110 m ovire (finale), 18.30 80 m ovire ženske (predteki).

Sobota 31. avgusta: ob 16. uri, 80 m

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«: Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Telefon 23-61—23-65. St. ček. računa 16.690. Tel. štev. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5.

DNEVNE VESTI

Uradne ure za stranke pri Putnik-u. Od ponedeljka, 26. avgusta dalje bodo uradne ure za stranke pri Putnik-u v Ljubljani od 8. do 13.30 in od 15.30 do 18.30 in se bo prodaja vozniških kart vršila samo v tem času.

Zdravstvena počitniška kolonija Predvor pri Kraunju se vrne v Ljubljano v petek, 23. avgusta, v dopoldanskih urah. Starši in delegati LO naj prevzamejo otroke na Šolski polikliniki v Ljubljani, Askerčeva 26, do 13. ure.

F. D. Svoboda obvešča, da se plesna vaje do nadaljnjega ne bodo vršile, ker je dovoljena na Taboru zasedena. — F. D. Svoboda obvešča, da se je začelo zaradi zasedbe vseh prostorov na Taboru obrniti na Stane Logar. Pred Škofijo 15 telefon 35-79.

Organi Narodne milice v Ljubljani so zaplenili te dni znamenito tatu kovčke z ukradenim blagom, med katerim so: siv moški trenčkot, dobro ohranjen moški plašč iz sivnega blaga s tankimi rdečimi črtami, več posteljnih rjuh in pregrinjali, namizni prt, kuhinjski stenski prt, moder damski plašč s kožuhovinskim ovratnikom, rjav ženski čevlji iz krodilove kože in harmonika znamke »Viktoria«. Lastniki naj se zgledajo na kriminalnem preiskovalnem oddelku Narodne milice v Ljubljani v sobi štev. 37 od 7, do 13. ure.

Učitelj fizikulture: Potičnik Miha, Černigoj Jožica, Čop Josip, Sedelj Pavla, Vagaja Božena, Krivec Marija, Glonar Jože, Slibar Ljudmila, Planina Marija, Pintarič Ivan, Logar Josip, Kuhar Majda, Čestnik Pero, Stojkovič Mirko, Zor Ivo, Zabajk Stanislav, Bitenc Drago, Supun Viktor, Erbežnik Danilo, Ulaga Drago, Zitnik Nikola, Korčič Danilo, Trdina Joža, Malnar Vera, Burdian Franc, Grudca Olga, Smičer Anton, Zagar Otakar, Ekar Hilda, Košar Marjan, Jordan Milka, Ledinek Alfonz, Poljanec Dušan, Kavčič Ferdo, Aleš Erik, Stopar Jože, Kalan Franc, Florjančič Marija, Oset Zora, Kokot Slavko, Zorko Majda, Primožič Lidija, Lesnik Milena, Tomažič Lenka, Tomažič Ivan, Rižnar Ida, Rataj Oskar, Ritoe Jožef, Zumer Mira, Habe France, Herakovič Irena, Varl Franciška, Koželj Mirko, Vučkovič Angela, Dolinšek Maks, Zitnik Maks, Kočmut Josip, Rak Evald naj se javijo v četrtek, 23. avgusta, popoldne na letnem telovadišču F. D. »Udarnika«, Tivoli, kjer bodo prejeli nadaljnja navodila. Vsi ostali, ki niso zgoraj imenovani, se pa javijo šele 26. avgusta dopoldne na ministrstvu za prosveto, Kongresni trg.

ŠOLSTVO

Na drž. nižji gospodarski šoli v Kranju bo vpisovanje dne 3. in 4. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. Na nižjo gospodarsko šolo se sprejemajo učenice (nke), ki so dovršile štiri razrede srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali meščansko šolo z zaključnim izpitom. Sprejemnega izpita ni. Reflektanti za sprejem morajo izpolniti dve prijavi na predpisanem vzorcu, ki ga dobi na šoli; eno prijavo morajo kolekovati z dnem 50 in oddati kratki list, spričevala o prejšnjem šolanju in ev. karakteristiko KLO, ako niso v šolskem letu 1945-46 obiskovali šole. Popravni izpiti bodo dne 9., 10. in 11. septembra. Prijave sprejema ravnateljstvo do vključno 4. septembra.

Tržne cene v Mariboru

17. avgusta 1946

Zelenjava in sočivje: buče jedilne dn 1-4, cvetača dn 10-18, čebula dn 6-8, česen dn 60, fižol v stroju dn 6-7, gobe sveže dn 15-20, gobe suhe dn 100, grah luščen dn 20, grah v stroju dn 10, hren dn 10, koleraba dn 1-3, krompir novi 3.50-4, kumare dn 2-4, kumare za vlaganje dn 8-10, majeran dn 40, ohrovt dn 5-6, paprika sladka dn 6-12, paprika huda dn 15-25, paradizniki dn 1-5, pesa rdeča dn 3-4, peteršilj dn 7-14, redkov dn 3-4, redkvice dn 7, solata glavna dn 10-12, solata endivija dn 10-12, špinata dn 7-8, zelena dn 4-9, zelje v glavah dn 5-8, zelje rdeče dn 6, jufčevce dn 12-14, fižol dn 8-10, korenje dn 4-6.

Sadje: breskve dn 8-15, češnje dn 4-9, grozdje dn 12-18, hruške dn 3-8, jabolka dn 2-4, marelice dn 10, melone dn 9-10, orehi dn 30, ringlo dn 7-10, slive rane 4-7.

Perutnina: gosi dn 220, kokoši dn 100-180, piščanci dn 30-110, petelin dn 120, purani dn 160, racé dn 90.

sleghi rezultate na tekmovanjih, izvedenih po predpisih, in sicer:

Moški: vsi ki so dosegli norme za zvezni in prvi razred, poleg tega pa še ti, ki so dosegli na 10.000 m vsaj čas 35:00, na 110 m čas 18.8, na 400 m čas 1:05, na 65.5 m metu kladiva 34 m, v metu kopja 46 m, medtem ko za partizanski marš ni norme.

Ženske: 100 m 14.2, 200 m 31.0, 800 m 2:50.0, 80 m čas ovire 16.0, višina 133 m, daljina, 4.40, krogla 9.00, disk 26 m, kopje 24 m.

Za štafetni tek se lahko prijavi moštvo, če sta vsaj dva tekača dosegla predpisani minimum za določeni poedinilni tek.

Organizacija tekmovanja je poverjena Fizikulturni zvezi Slovenije.

FZS — TEČAJ ZA NOGOMETNE VADITELJE

Kot je bilo že objavljeno bo v mesecu septembru zgoraj omenjeni tečaj v Ljubljani. Prijavni rok je nepreključno do 25. avgusta. Začetniki se v tečaj ne bodo sprejeli, ker je namenjen že uvežbanim nogometiščem, ki bodo v svojem društvu vadili nogomet. Tečajnik mora biti star najmanj 17 let in mora priložiti prijavi kratko karakteristiko. S seboj mora prinesiti kompletno nogometno opremo, kopalne hlaške, telovadne copate in eno odejo.

Motoriste F. D. Svoboda pozivamo k udeležbi članskega sestanka motosekcije F. D. Svoboda, ki bo v sredo 21. t. m. ob 19. uri v prostorih hotela Struželj. Na dnevnem redu je program izleta našega članstva na motorne dirke v Ajdovščino dne 24. in 25. t. m. — Odbor motosekcije F. D. Svoboda.

PRESKRBA

MASLO

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča upravince, da dela maslo UNRRA-inega izvora za bolnike in noseče žene spodaj navedeni:

Nabavna in prodajna zadruga, Vodnikov trg, Celovška c. 34, Tyrševa c. 37, Tržaška 46, Verbič Anton, Stritarjeva ulica, Pezdri Ivan, Gradišče, Adamič Antonija, Bohoričeva ulica in Mlakar Julija, Stari trg.

SUHA HRANA

Težki in lahki delavci prejmejo v času od 21. avgusta do 15. septembra 1946 na dodatno živilske nakaznice, izdane od MLO, okroglega mesta Ljubljane suho vojaško hrano, kakor je bilo objavljeno v dnevnih časopisih dne 20. avgusta t. l. Suho hrano bodo delile vse poslovalnice Nabavne in prodajne zadruge in trgovci: Cirman Franciška, Medno, Lehen Maks, Poljanska cesta, Novak Anton, Litijska cesta, Legat Anton, Miklošičeva cesta, Oven Angela, Hrenova ulica, Pretnar Stanko, Celovška cesta, Pezdri Ivan, Gradišče, Soklič Matko, Pred konjušnico, Seme Josip, Opekarska cesta, Toni Josipina, Rudnik, Verbič Anton, Stritarjeva ulica in Zoran Ivan, Povšetova ulica.

Podružnica »Navoda« bo trgovcem postopoma dobavljala suho hrano.

RADIO

DNEVNI SPORED ZA SREDO 21. VIII.

6 Česke polke (plošče) — 6.15 Napoved časa, vesti in pregled sporeda — 6.30 Pester jutranji spored — lahka glasba (plošče) — 7 Sovjetske in partizanske pesni na ploščah — 7.15 Napoved časa, vesti, objave in radio koleder — 7.30-8 Pesni in plesi južnih Slovanov — 9 Prenos razprave proti vojnim zločincem in narodnim izdajalcem Rupnik in ostalim — 13 Vurliške orgle na ploščah — 13.15 Napoved časa, vesti in objave — 13.30 Slovenske in hrvaške umetne pesni poje Vokalni kvintet RL — 13.50 Gordon: Zivljenjska pot razudanca (plošče) — 14.15-14.30 Napoved časa in poročila — 19 Mladinska oddaja: Na III. plenarnem sestanku GO LMS — 19.15 Nekaj modernih skladb za klavir (plošče) — 19.30 Zdravstve.

MALI OGLASI

LICITACIJA. »Koteks«, direktorija Ljubljana bo izvršila dne 21. avgusta 1946 licitacijsko razporedajo razne UNRRA embalaže (zabojev, juta-vrčevine, kartonov, vezanih plošč in t. p.). Licitacija bo izvršena omenjenega dne ob 10. uri v Ljubljani, Metelkova ulica 15 (bivša tovarna Globočnik). Naprosajo se interesi za udeležbo. — Uprava.

ZDRUŽENE TOVARNE METKA IN BERGMAN, Celje, potrebujejo za takojšen nastop perfektnega škrobilca, po možnosti z daljšo prakso. Pismene ponudbe na upravo podjetja.

SPREJMEMO TAKOJ: 1 kovinostrugarja, 2 kovinoključavničarja, 1 brusarja za galvanizacijo. Unitas, Celovška c. 90 a.

PREKLJUČJEM izkaznico za kolo na ime Lunar Franciška, Cegelnica, kot neveljavno.

Oglašujte v »Ljudski pravici«

Mlinske kamne bosanske slovite kakovosti, izdeluje Nikola Benac, izdelovanje mlinskih kamnov, Plehan - Derventa

V nedeljo 25. avgusta vsi v »Taborsko jamo« na prireditvi v Panovo vas pri Grosupljem

ZDRAVILIŠČE RADIO THERMA LAŠKO do nadaljnjega ne sprejema privatnikov v oskrbo.

Mlatilnice

z in brez čiščenja ima za takojšnjo dobavo na zalogi

BLAGOVNA CENTRALA NAPROZ, kmetijski oddelek v Ljubljani, Novi trg 3, njeno skladišče v Novem mestu in Okrožni zadrudni centrali v Mariboru in Celju.

Marmelado

iz žlathnega sadja, n. pr. iz češenj, višenj, malin itd., izvrstno pakirano v pločevinastih škatlah in zabojih dobavljamo po 50 kg navzgor.

Kompote

hruškovke, breskovke in iz drugega sadja v kozarcih in pločevinastih škatlah dobavljamo za bolnice, sanatorije, hotele, menze itd.; škatlje tehtajo ca. 3 kg.

Sočivne konzerve

djuveč, paradiznik, mešano sočivje, razne solate itd. smo začeli izdelovati in jih bomo dali v najkrajšem času v prodajo.

Jam (marmelada)

iz svežega sadja s 60% sladkotja.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Zaprt. MATICA: Ameriški film »Gospodična mamica«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. SLOGA: Ameriški film »Moderni gusarji«, tednik. Ob 18.30 in 20.30. KODELJEVO: Zaprt. LETNI KINO TIVOLI: Sovjetski film »Vihorski okraj«, tednik. Ob 20. in 21.30.

LETNI KINO DOMA JUGOSLOVANSKE ARMije: Sovjetski film »Četvero sreč.« Ob 20.30.

MARIBOR, ESPLANADE: Francoski film »Mala markiza«, tednik. GRAJSKI: Sovjetski film »Neuklonljiv«, tednik. — LETNI KINO: Sovjetski film »Georgij Saakadze«, tednik.

CELJE, METROPOL: Zaprt. DOM: Ameriški film »Ljubavni spomin«, tednik. PTUJ: Finski film »Na pragu slave«, tednik.

OBISKOVALCEM LJUDSKEGA KINA TIVOLI

V nedeljo, dne 18. avgusta 1946, je nastal kvar na zvočni aparatu. Vzrok so bile električne napeljave, ki so iz vojnega materiala in premalo odporne. Nove napeljave ni bilo mogoče izvesti v času do pričetka predstave, zaradi česar je predstava odpadla.

Prosimo cenjene obiskovalce, ki so bili zaradi omenjenega kvara prikrajšani na užitek, da vzamejo prednje v vednost. Naše tehnične osebe je takoj naslednji dan izvedlo potrebna popravila in kino zopet redno predvaja.

Cenjene obiskovalce vabimo k polnoštevlinemu obisku. — Uprava kina Tivoli.

na ura — Musek Vitko: O zdravstvenem vzgojenem in propagandnem delu — 19.45 Nekaj ariz na ploščah — 20 Napoved časa in poročila — 20.10 Prenos koncerta Radijskega orkestra pod vodstvom Uroša Prevorskega iz Dobrne — 21 Reportaža o procesu — 21.30 Haydnov kvartet op. 76. Izvajajo člani Triglavskega kvarteta (Simoneo Baldassare, Samuel Harry, Luzzato Sergio in Gasperini Nereo) — 22 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 22.15 Podoknice in serenade na ploščah — 22.30-23 Plesno glasbo izvaja Plesni orkester RL pod vodstvom Bojana Adamiča (Prenos z Bleda).

Industrijsko podjetje v Ljubljani sprejme takoj samostojnega korespondenta z znanjem strojepisja in stenografije in slugo tekača

Ponudbe na oglasni oddelek Ljudske pravice, v navedbo šolske izobrazbe in dosedanje prakse pod »Sposobene«.

TOVARNA USNJA v Slov. Konjicah

išče uradnika za uvedbo in vodstvo obratnega knjigovodstva

ZDRAVILIŠČE RADIO THERMA LAŠKO

do nadaljnjega ne sprejema privatnikov v oskrbo.

BLAGOVNA CENTRALA NAPROZ, kmetijski oddelek v Ljubljani, Novi trg 3, njeno skladišče v Novem mestu in Okrožni zadrudni centrali v Mariboru in Celju.

Marmelado

iz žlathnega sadja, n. pr. iz češenj, višenj, malin itd., izvrstno pakirano v pločevinastih škatlah in zabojih dobavljamo po 50 kg navzgor.

Jam (marmelada)

iz svežega sadja s 60% sladkotja.